

Gmina Tyczyn

Nr 5 (575)
28.05. - 24.06.2017 r.

Cena 1,50 zł

GŁOS TYCZYNA

PISMO SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Borek Stary

Hermanowa

Kielnarowa

Matysówka

Tyczyn

Fot. Andrzej Halań

W numerze:

- O przebudowie drogi wojewódzkiej
- Relacja z obchodów 226. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja
- O nowym nabytku OSP w Tyczynie
- Zapowiedź Dni Tyczyzna 2017
- Relacja z Tygodnia Bibliotek 2017
- Informacje ze szkół

Fotorelacja z uroczystości z okazji 226. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja

Burmistrz Tyczyna Janusz Skotnicki
oraz Przewodniczący Rady Miejskiej
w Tyczynie Adam Skowroński
składają kwiaty pod Pomnikiem
Czynu Patriotycznego

Fot. Dorota Drozd, Andrzej Hatoń, Adam Janiec

Uczestnicy obchodów

Program artystyczny w wykonaniu uczniów Szkoły Podstawowej w Tyczynie

Dalszy ciąg przebudowy drogi wojewódzkiej

W br. zakończone zostały prace projektowe, pozyskano dotację z Programu Operacyjnego Polska Wschodnia (14 mln zł) i odbędzie się przetarg na przebudowę mostu na rzece Strug w Tyczynie i przebudowę ulicy Grunwaldzkiej od mostu do skrzyżowania z ulicą Orkana. Inwestorem jest Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich, a środki własne w inwestycji pochodzą z budżetu województwa. **Zakończenie budowy czteropasmowej jezdni planowane jest na koniec 2018 r.**

Dla naszej gminy nie może to być jednak koniec inwestycji. Po wielokrotnych spotkaniach z przedstawicielami Urzędu Marszałkowskiego, Podkarpackiego Zarządu Dróg Wojewódzkich oraz sąsiednimi gminami udało się doprowadzić do podpisania **27.04 br. listu intencyjnego w sprawie realizacji przebudowy dróg wojewódzkich od Tyczyna do Dynowa.**

Po podpisaniu listu intencyjnego

Główną osobą wspierającą tę inwestycję jest członek Zarządu Województwa Podkarpackiego **Stanisław Kruczek**, bez którego nie byłoby możliwe zawiązanie współpracy i zaplanowanie środków dotacyjnych w budżecie województwa. Podziękowanie należy się również Marszałkowi Województwa Podkarpackiego **Władysławowi Ortyłowi** za poparcie inicjatywy.

W preambule listu napisano: „Strony oświadczają, że zawiązują współpracę w celu udrożnienia przejazdu w kierunku południowym z miasta Rzeszowa poprzez przebudowę/rozbudowę dróg wojewódzkich Nr 878 na odc. Tyczyn – Dylągówka, Nr 877 na odc. Dylągówka – Szklary oraz Nr 835 na odc. Szklary – Dynów.

Projekt ten, poprzez rozwój infrastruktury drogowej, będzie ważnym elementem podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej oraz zwiększy spójność przestrzenną i bezpieczeństwo ruchu drogowego na terenie Gminy Tyczyn, Gminy Błażowa, Gminy Hyżne, Gminy Dynów oraz usprawni komunikację w kierunku południowym Województwa Podkarpackiego”.

Przedmiotem listu jest określenie zasad i warunków współpracy przy realizacji zadania pn. „**Przebudowa/rozbudowa dróg wojewódzkich Nr 878 na odc.**

Tyczyn – Dylągówka, Nr 877 na odc. Dylągówka – Szklary oraz Nr 835 na odc. Szklary – Dynów”. List zawiera zobowiązania stron.

Województwo Podkarpackie deklaruje, że:

1. Podejmie działania zmierzające do ujęcia zadania inwestycyjnego w Programie Strategicznym Rozwoju Transportu Województwa Podkarpackiego do 2023 r. jako projektu kluczowego do realizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego 2014–2020.

2. W latach 2017–2020 przy wykorzystaniu środków finansowych z Regionalnego Programu Operacyjnego 2014–2020 zrealizuje zadanie.

3. Przyjmie 5% udziału finansowego Gmin przy realizacji zadania.

Gmina Tyczyn, Gmina Błażowa, Gmina Hyżne i Gmina Dynów deklaruja, że:

1. Sfinansują łącznie 5% wartości zadania inwestycyjnego.

2. Wysokość i zasady udziału Gmin zostaną określone w odrębnych umowach, będących wynikiem negocjacji pomiędzy Województwem i Gminami, w zależności od długości przebiegu dróg wojewódzkich na terenie danej Gminy oraz potrzeb budowy nowych chodników.

Na poszczególne gminy przypadają następujące długości dróg: Gmina Tyczyn – 7,8 km, Gmina Błażowa – 2,0 km, Gmina Hyżne – 15,7 km, Gmina Dynów – 2,8 km. Przewidywany koszt całości zadania to ok. 42 mln zł.

Wszystkie szczegóły inwestycji będą uzgadniane między partnerami. Na pewno jezdnia na całym odcinku nie będzie poszerzana do czteropasmowej, ale staramy się, aby na terenie Tyczyna wprowadzić rozwiązania umożliwiające szybki i bezkolizyjny przejazd samochodów.

Podpisanie listu intencyjnego to dopiero pierwszy krok, lecz bardzo znaczący i dający możliwość rozpoczęcia szczegółowych uzgodnień, które – miejmy nadzieję – zakończą się sukcesem przebudowy dalszego odcinka drogi wojewódzkiej na terenie naszej gminy, ułatwiając mieszkańcom komunikację.

tekst: **Janusz Skotnicki**
- burmistrz Tyczyna

DYŻURY

Burmistrz Tyczyna Janusz Skotnicki przyjmuje mieszkańców gminy i interesantów **w każdy poniedziałek w godz. 8.00 - 15.00** w Urzędzie Miejskim w Tyczynie.

Dyżur **Przewodniczącego Rady Miejskiej Adama Skowrońskiego** odbywa się w każdą **1. i 3. środę m-ca w godz. 9.00 - 11.00** w Urzędzie Miejskim w Tyczynie, pok. 27 (I piętro).

Radna i Sołtys wsi Hermanowa Genowefa Szawara przyjmuje strony w każdy poniedziałek od 16.00-17.00. Tel. 533-136-773, (17) 22-91-826.

Najbliższy dyżur radnych **Jadwigi Czarnik i Eweliny Malak** odbędzie się **22 czerwca 2017 r.** w godz. 18.00-19.00, w **Centrum Rekreacyjno-Kulturalnym w Kielnarowej** (Biuro Sołtysa).

Pani Anicie Drażek

wyrazy żalu i współczucia
z powodu śmierci

TEŚCIOWEJ

składają: Burmistrz Tyczyna
oraz Rada Miejska w Tyczynie

RADA MIEJSKA UCHWALIŁA

28 kwietnia br. odbyła się XXXVI sesja Rady Miejskiej w Tyczynie. Radni wysłuchali sprawozdania z realizacji Programu współpracy Gminy Tyczyn z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego za 2016 r. oraz udzielili rekomendacji dla Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tyczynie za 2016 r.

Podjęli również uchwały w sprawach:

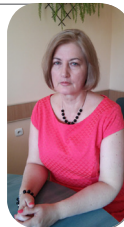
- **Wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości.** Gmina Tyczyn zakupi część działki o nr ewidencyjnym 2264 w Borku Starym z przeznaczeniem pod budowę studni głębinowej.
- **Zgłoszenia sołectwa Kielnarowa do „Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2017-2020”.**
- **Zatwierdzenia „Sołeckiej Strategii Rozwoju Wsi Kielnarowa na lata 2017-2020”.** Strategia ta jest dokumentem niezbędnym do pełnego uczestnictwa

miejscowości w Podkarpackim Programie Odnowy Wsi na lata 2017-2020, tj. do ubiegania się o środki finansowe na realizację zadań. Strategia została utworzona przez członków Sołeckiej Grupy Odnowy Wsi Kielnarowa i zawiera analizę zasobów wsi związanych z jej obszarem, ze szczególnym uwzględnieniem elementów rzadkich i specyficznych. Umieszczono w niej również określone słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia w ramach tzw. analizy SWOT i tym samym analizę obecnego potencjału rozwojowego wsi. Ponadto dokument zawiera hasłową wizję miejscowości oraz opis poszczególnych celów mających poprawić ówczesny jej wizerunek w krótko- i długoterminowym programie rozwoju.

- **Zmiany uchwały budżetowej gminy Tyczyn na 2017 r.**

Rubrykę redaguje:

Dorota Michalak
- pracownik Urzędu Miejskiego w Tyczynie,
inspektor ds. obsługi
Biura Rady Miejskiej

Łódź ratownicza w Tyczynie

Ochotnicza Straż Pożarna w Tyczynie wzbogaciła się o nowy nabytek. Jest nim łódź ratownicza wraz z przyczepką transportową.

Strażacy z naszej jednostki biorą udział w działaniach ratowniczych nie tylko na terenie Gminy Tyczyn, ale również na terenie całego województwa podkarpackiego. Posiadanie odpowiedniego sprzętu w zasadniczy sposób rzutuje na powodzenie akcji ratowniczej i ograniczenie szkód wywołanych przez różnego rodzaju klęski żywiołowe. Nowa jednostka pływająca z pewnością przyczyni się do usprawniania działań przy usuwaniu ewentualnych skutków powodzi.

Planując zakup tego typu łodzi ratunkowej, kilku strażaków z naszej jednostki przeszło niezbędne szkolenie z zakresu ratownictwa wodnego i zdobyło patent sternika motorowodnego, co z pewnością stworzy realne możliwości udzielenia skutecznej i profesjonalnej pomocy.

Zakup łodzi możliwy był dzięki życzliwości i finansowemu wsparciu darczyńców: **Gminy Tyczyn, Zarządu**

Osiedla w Tyczynie, Parafii Tyczyn, Okręgowej Spółdzielni Telekomunikacyjnej w Tyczynie, Wod-Kan Ryszard Kaczor, Grzegorza Bawoła, Jerzego Fila, Tomasza Fila oraz wszystkich mieszkańców Gminy Tyczyn, którzy wsparli nas finansowo poprzez nabycie kalendarzy strażackich. Przyczepkę przystosowaną do transportu łodzi sfinansował natomiast Zbigniew Szydełko z firmy MTD Sp. z o.o.

Pełni wdzięczności dla naszych darczyńców i sympatyków; Zarząd oraz członkowie Ochotniczej Straży Pożarnej w Tyczynie składają serdeczne podziękowania za okazaną pomoc i wsparcie finansowe naszej jednostki.

tekst: **Zarząd OSP w Tyczynie**

Pani Marcie Zawidlak

wyrazy współczucia z powodu śmierci

TATY

składają: Dyrekcja, Rada Pedagogiczna, Pracownicy oraz Uczniowie wraz z Rodzicami Publicznego Gimnazjum im. św. Jana Pawła II w Tyczynie

Pani Annie Arabasz

wyrazy szczerego współczucia z powodu śmierci

TATY

składają: Dyrekcja, Rada Pedagogiczna, Pracownicy oraz Uczniowie wraz z Rodzicami Publicznego Gimnazjum im. św. Jana Pawła II w Tyczynie

Można odejść na zawsze, by stale być blisko...
Ks. Jan Twardowski

Pani Stanisławie Dąbczyk

wyrazy szczerego współczucia i słowa otuchy
z powodu śmierci

MĘŻA

składają: Dyrektor, grono pedagogiczne i pracownicy Zespołu Szkół w Tyczynie

Witaj, majowa jutrzeńko...

Gminne obchody 226. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja

W dziejach każdego narodu są wydarzenia, które stanowią kamienie milowe jego rozwoju. Momenty zwrotne, których efekty na dziesięciolecia, a nawet całe wieki zmieniają nie tylko historię danej społeczności, ale i wpływają na losy świata. W historii Polski jednym z takich momentów przełomowych było uchwalenie Konstytucji 3 Maja. Na doniosłość tego wydarzenia zwracał uwagę m.in. Jan Paweł II, który 8.06.1991 r. podczas nabożeństwa dziękczynnego z okazji 200. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja w warszawskiej Archikatedrze św. Jana Chrzciciela mówił: „Nie sposób nie dziękować Bożej Opatrzności za to, że dokument taki stanął u progu ostatnich dwóch stuleci naszego historycznego bytowania. Zdumiewa on dojrzałością zawartej w nim prawdy i mądrości. Przemawia w nim dusza narodu - a raczej wielu narodów, które stanowiły wraz z Polakami ówczesną Rzeczypospolitą - narodu, który czuje zagrożenia pochodzące nie tylko od zewnątrz, ale także z wnętrza własnych poczynąń i działań”.

*Genezy Konstytucji 3 Maja należy szukać jeszcze w XVII w. Wtedy to zaledwie kilka miesięcy po śmierci króla **Jana III Sobieskiego** rozpoczęła się ostra walka o tron Rzeczypospolitej. Władcy obcych państw, stosując intrygi i przekupstwa, starali się zjednać sobie niektóre rody polskich magnatów. Wskutek tych działań powstawały różne zwalczające się obozy, frakcje, stronnictwa i koterie. Chaos panujący w kraju tylko pogłębiał anarchię i coraz bardziej osłabiał Rzeczypospolitą na arenie międzynarodowej. Tymczasem z osłabienia Polski skrzętnie korzystali jej sąsiedzi - Rosja, Prusy i Austria. W 1772 r. wspólnie doprowadzili drogą cesji do I rozbioru Rzeczypospolitej.*

*Wobec coraz trudniejszej sytuacji Polski w II połowie XVIII w. znaleźli się jednak ludzie światli i kochający ojczyznę, którzy dostrzegli zło panoszące się w Rzeczypospolitej i realne niebezpieczeństwo całkowitej utraty niepodległości kraju. Byli to m.in.: król **Stanisław August Poniatowski**, **Hugo Kołłątaj**, **Stanisław Staszic**, **Ignacy Potocki** czy **Stanisław Małachowski**. Wszyscy oni głosili potrzebę głębokich reform państwa, które w sposób znaczący wzmocniłyby siłę i pozycję Polski. Wśród najważniejszych postulatów grupy reformatorów znalazły się: zwiększenie władzy królewskiej, zniesienie liberum veto i wolnej elekcji, wzmocnienie armii, poprawa sytuacji chłopów oraz podniesienie poziomu oświaty. Realizacją pomysłów na zreformowanie chylącego się ku upadkowi kraju zajął się Sejm, zwany Wielkim (1788-1792). Efektem jego czteroletnich prac było uchwalenie **3.05.1791 r.** pierwszej w Europie, a drugiej na świecie, po konstytucji Stanów Zjednoczonych, nowożytnej ustawy zasadniczej, która przeszła do*

historii pod nazwą Konstytucji 3 Maja. Przyjęta Ustawa Rządowa nie tylko przywracała Polakom nadzieję na zachowanie zagrożonej niepodległości, ale także dawała wiarę w stworzenie silnego i nowoczesnego państwa.

W tym roku gminne obchody 226. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja rozpoczęła o godz. 9.00 uroczysta msza św. w intencji ojczyzny w kościele parafialnym pw. **św. Katarzyny Aleksandryjskiej** w Tyczynie, którą odprawił **ks. proboszcz Marian Czenczek**, a kazanie wygłosił **ks. Krzysztof Książek**. Po eucharystii przedstawiciele władz samorządowych, z burmistrzem **Januszem Skotnickim** i przewodniczącym Rady Miejskiej **Adamem Skowrońskim** na czele, oraz mieszkańcy Tyczyna w towarzystwie pocztów sztandarowych: Urzędu Miejskiego, Strzelców, Orląt, jednostek ochotniczych straży pożarnej i placówek oświatowych z terenu gminy, udali się pod Pomnik Czynu Patriotycznego. Tam złożono wieńce i kwiaty. Wiązanki złożyły również delegacje poszczególnych szkół, organizacji oraz towarzystw działających na terenie gminy Tyczyn. Następnie uczestnicy pochodu przemaszewali ulicami Tyczyna, aby złożyć wieniec pod tablicą upamiętniającą powstanie Konstytucji 3 Maja znajdującą się na ścianie budynku Urzędu Miejskiego.

Tradycją się już stało, że **uczniowie Szkoły Podstawowej im. Stanisława Staszica w Tyczynie** wszystkim uczestnikom uroczystości rocznicowych wręczyli własnoręcznie wykonane białe-czerwone kokardy narodowe oraz okolicznościowe folderki związane z 226. rocznicą uchwalenia Konstytucji 3 Maja.

Druga część obchodów uroczystości odbyła się w sali widowiskowej Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Tyczynie. Rozpoczęło ją odśpiewanie *Mazurka Dąbrowskiego*. Po hymnie głos zabrał burmistrz Tyczyna **Janusz Skotnicki**, który w swoim wystąpieniu przypomniał historię powstania Konstytucji 3 Maja, jej główne założenia oraz znaczenie dla naszej ojczyzny. Ostatnim punktem programu był występ uczniów SP w Tyczynie.

Zaprezentowana część artystyczna, zatytułowana *Witaj, majowa jutrzeńko*, stanowiła połączenie montażu słowno-muzycznego, inscenizacji oraz tańca. Przeniosła ona widzów do Warszawy II połowy XVIII w., w czasy, kiedy w stolicy trwały rozpaczliwe próby poszukiwania sposobów ratowania i naprawy chylącej się ku upadkowi Rzeczypospolitej. Młodzi artyści przypomnieli najważniejsze momenty i atmosferę Sejmu Czteroletniego, który zaowocował uchwaleniem Konstytucji 3 Maja, oraz głównych uczestników tamtych wydarzeń. Całości występu dopełniły pieśni patriotyczne w wykonaniu chóru szkolnego oraz pięknie i dostojnie zatańczone przez młodzież mazury i polonezy.

Uczniów do występu przygotował zespół nauczycieli w składzie: **Agnieszka Fudali, Andrzej Hałoń, Adam Janiec, Krzysztof Koziółkiewicz, Jolanta Magda, Bożena Wierzińska i Wiesław Zawadzki**.

Tekst: **Adam Janiec, Andrzej Hałoń**

Zgromadzona publiczność w sali M-GOK w Tyczynie

Uczniowie SP w Tyczynie podczas występu

Tydzień Bibliotek w gminie Tyczyn, 8-15 maja 2017

Tydzień Bibliotek jest ogólnopolską akcją, organizowaną od 13 lat przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, której celem jest promocja czytelnictwa, bibliotek i bibliotekarzy. Od wielu lat biblioteki nie są już tylko miejscem, gdzie można wypożyczyć książkę czy skorzystać z czasopism. Nowoczesne biblioteki to placówki, w których użytkownik może skorzystać z Internetu, zeskanować dokument i zapisać go na własnym pendrivie lub wydrukować zawartość pliku.

Organizowana co roku akcja Tydzień Bibliotek zwraca uwagę społeczeństwa również na bibliotekarzy, którzy pełnią ważną rolę w promocji czytania i edukacji. Nie da się ukryć, że każdy merytoryczny pracownik biblioteki musi wykazać się profesjonalizmem w wykonywaniu swojego zawodu, by spełnić oczekiwania wszystkich użytkowników - zarówno dzieci, jak i seniorów.

Poniżej informacja o tym, jak przebiegał Tydzień Bibliotek w naszej Gminie.

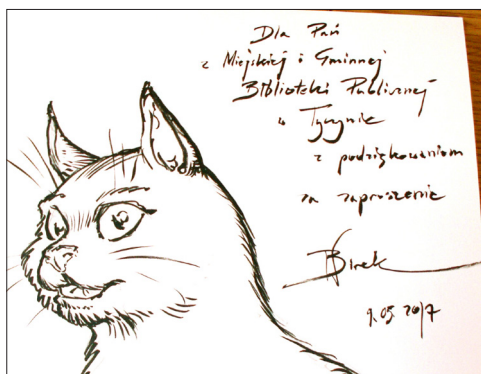
... w Tyczynie

Kolejnym spotkaniem w ramach **Dyskusyjnego Klubu Książki** Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Tyczynie zainaugurowała tegoroczny Tydzień Bibliotek. **8.05 br.** z klubowiczkami rozmawialiśmy o książce **Angeliki Kuźniak** pt. „**Stryjeńska. Diabli nadali**”. Autorka odkryła przed nami nie tylko malarkę - kobietę sukcesu z okresu międzywojnia, artystkę tworzącą niepowtarzalne dzieła - ale także (a może przede wszystkim) Zofię: córkę - żonę - matkę, która przeżywała ciągle rozterki: sztuka czy rodzina? Na kartach tej nietuzinkowej biografii Stryjeńska daje się także poznać jako patriotka, zauroczona kulturą ludową, czemu daje wyraz w swojej twórczości.

Podczas spotkania zadawałyśmy sobie wielokrotnie pytanie, czy artystki tak wielkiego formatu jak Stryjeńska powinny zakładać rodzinę? No bo jak pogodzić ciągłą nieobecność w domu (związaną z pracą zawodową) z wychowaniem dzieci? Czy decydując się na rodzinę, artystka nie krzywdzi najbliższych? Patrząc na życie Zofii, trudno na te pytania znaleźć jednoznaczną odpowiedź.

9.05 br. dla tyczyńskich gimnazjalistów zorganizowaliśmy spotkanie z dr. **Wojciechem Birkiem** - autorem, krytykiem i tłumaczem z języka francuskiego komiksów (m.in. serii o Thorgalu). Birek jest także członkiem i przewodniczącym jury konkursu na komiks, a na co dzień pracuje jako nauczyciel akademicki na Uniwersytecie Rzeszowskim.

Bezpośredni spótykanie

Wpis Wojciecha Birkiego do Kroniki naszej biblioteki

i poczucie humoru sprawiły, że młodzież szybko nawiązała kontakt z prowadzącym spotkanie. Autor w bardzo ciekawy sposób, posługując się prezentacją multimedialną, przedstawił uczniom etapy powstania komiksów, ich rodzaje i podział. Pan Wojciech zanalizował także komiksy, które młodzież wykonywała na lekcjach języka polskiego. Miłym akcentem spotkania były wpisy autora do kronik gimnazjum i naszej biblioteki.

Również **9.05** naszą bibliotekę odwiedzili **uczniowie z klasy IIIId Szkoły Podstawowej w Tyczynie** z wychowawczynią **Agatą Jeziorską**. Dzieci przysły z życzeniami i upominkami z okazji Dnia Bibliotekarza. Był to dla nas bardzo miły gest i duża przyjemność, że nasi mali czytelnicy pamiętali o nas w dniu naszego święta. Serdecznie dziękujemy za pamięć!

IV Turniej Wiedzy o Literaturze i Języku Polskim pod patronatem Burmistrza Tyczyna odbył się w Saloniku Literackim przy naszej bibliotece **10.05 br.** Do turniejowych zmagających zgłosiły się czteroosobowe drużyny z wszystkich szkół podstawowych gminy Tyczyn, łącznie 20 uczniów z klas 5-6. Nad prawidłowym przebiegiem Turnieju czuwała jury w składzie: przewodnicząca **Bogumiła Dziepak** (nauczyciel polonista w tyczyńskim gimnazjum) oraz członkowie: **Barbara Łosik** (polonista) i **Agnieszka Rożek-Janda** (polonista, bibliotekarz w MiGBP w Tyczynie). W sied-

Pierwsze miejsce w tegorocznym Turnieju zdobyła drużyna z SP w Tyczynie. Na fotografii uczniowie wraz ze swoim opiekunem Adamem Jancem (trzeci z prawej) oraz Moniką Dziadurą (bibliotekarzem) i burmistrzem Januszem Skotnickim

miu rundach uczniowie mieli okazję wykazać się wiedzą z zakresu budowy zdania, znajomością lektur, przysłów. Ich zadaniami było także napisać opowiadanie i dyktando oraz rozwiązać turniejową krzyżówkę.

Wiedza piąto- i szóstoklasistów z zakresu literatury i języka polskiego była tak wyrównana, że o końcowych miejscach na podium zdecydowała dogrywka (zadanie polegało na pięknym odczytaniu fragmentu baśni „Kopciuszek” w opracowaniu **Hanny Januszewskiej**). Końcowe wyniki turnieju przedstawiają się następująco:

1. miejsce - **SP Tyczyn** (drużyna w składzie: **Klaudia Borowiec, Oliwia Perełka, Paulina Staniek, Bartosz Surówka**, opiekun: **Adam Janiec**),
2. miejsce - **SP Kielnarowa** (**Julia Stachów, Katarzyna Starzak, Kamila Jasińska, Wiktoria Stanio**, opiekun: **Gabriela Warda**),

Ciąg dalszy na stronie 11

INFORMACJE ZE SZKOŁY PODSTAWOWEJ W TYCZYNIE

Tydzień Ekologii

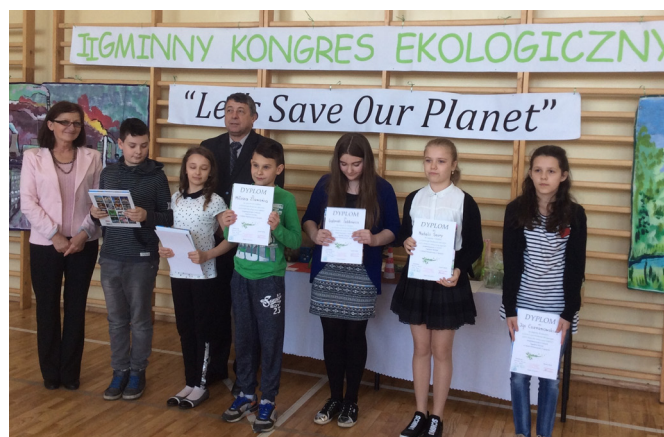
W dniach 24-27.04 br. w naszej szkole został zorganizowany Tydzień Ekologii. Uczniowie brali udział w warsztatach prowadzonych przez nauczycieli oraz członków i wolontariuszy **Stowarzyszenia EKOSKOP**.

Tyczyńska szkoła podstawowa bardzo się stara, aby w atrakcyjny sposób przekonać każdego do ekologicznych działań i do zdrowego stylu życia. Bardzo jest ważne uświadamianie młodym, że każdy może wpływać lokalnie i globalnie na ochronę środowiska naturalnego, może pomóc chronić przyrodę, a tym samym siebie. Ta tematyka jest podejmowana na zajęciach, przeprowadzamy również wiele akcji, włączamy się w działalność lokalną, a także europejską i ogólnosiątkową. Zdobyliśmy m.in. **Certyfikat Szkoły Promującej Zdrowie** oraz **Certyfikat Zielonej Flagi**.

Głównym tematem tegorocznych warsztatów był problem smogu i związane z tym zagrożenia. W dwujęzycznym konkursie „**Let's chase the smog away together**” wzięły udział wszystkie szkoły podstawowe z Gminy Tyczyn. Uroczyste wręczenie nagród odbyło się 25.04 br. podczas II Kongresu Ekologicznego. Wyróżniono następujących uczniów: • w konkursie literackim: 1. **Natalia Szura** (SP Borek Stary), 2. **Gabriela Sobkowicz** (SP Borek Stary), 3). **Miłosz Złamaniec**

Dyrektor Szkoły Podstawowej w Tyczynie w imieniu swoim oraz uczniów składa serdeczne podziękowania **Panu Januszowi Dziakowi - właścicielowi Szkołki drzew i krzewów ozdobnych w Tyczynie** - za bezinteresowną pomoc w upiększeniu i wzbogaceniu działki szkolnej w szatę roślinną.

Zofia Międlar-Mruk

(SP Tyczyn), • w konkursie plastycznym: 1. **Jakub Pociask** (SP Borek Stary), 2. **Weronika Bober** (SP Borek Stary), 3. **Iga Czeranowska** (SP Tyczyn).

Podczas Tygodnia Ekologii odbył się również konkurs wiedzy przyrodniczej i ekologicznej dla wszystkich uczniów naszej szkoły. Został on rozstrzygnięty podczas apelu z okazji **Dnia Ziemi** podsumowującego cały tydzień, a przygotowanego przez uczniów z kl. I oraz IV a.

Dziękujemy wszystkim, którzy angażują się w tak ważne w dzisiejszych czasach kształtowanie ekologicznych postaw i uwrażliwianie na potrzeby innych. Szczególne słowa uznania kierujemy do **Katarzyny i Mirosława Ruszałów** (przedstawicieli „Ekoskopu”), burmistrza Tyczyny **Janusza Skotnickiego**, przedstawiciela Kuratorium Oświaty **Marioli Kielboń** i prezesa Eko-Strugu **Zbigniewa Możdżenia**, bez których wsparcia, pomocy i osobistego zaangażowania impreza nasza nie miałaby takiego wymiaru.

Tekst: **Karolina Jóźwiak i Anna Pondo**
- koordynatorki projektu

INFORMACJE ZE SZKOŁY PODSTAWOWEJ W KIELNAROWEJ

Nocne Spotkania z nauką

31.03 br. uczniowie z klas V i VI naszej szkoły wzięli udział w „Nocnych Spotkaniach z Nauką” zorganizowanych na Politechnice Rzeszowskiej. Celem naszej wycieczki było zwiedzanie laboratoriów Politechniki, które na co dzień nie są dostępne dla ludzi spoza uczelni.

Na początku oglądaliśmy **symulatory lotu samolotu**. Każdy mógł poczuć się jak pilot. Wyglądało to bardzo realistycznie. Uczucie było takie, jakbyśmy naprawdę lecieli samolotem.

Mieliśmy też okazję zobaczyć m.in.: szybowiec, modele samolotów oraz łazika marsjańskiego. Zwiedziliśmy także **laboratorium robotów**. Jednym z ciekawszych doświadczeń było kierowanie robotem „pajakiem” lub „dinozaurem”. Kolejną atrakcją wyjazdu było obejrzenie **bolidu** (samochodu wyścigowego) - projektu studentów Politechniki Rzeszowskiej. Można było zasiąść za jego sterami i poczuć się jak prawdziwy rajdowiec. Niektórzy mieli okazję przeje-

chać się samochodem z elektrycznym silnikiem. Obserwowaliśmy również pracę **drukarki 3D**. Dowiedzieliśmy się, że jedną figurkę drukuje się ze specjalnej żyłki przez kilka godzin. Na pamiątkę wszyscy otrzymaliśmy wydrukowane figurki Minionków. W trakcie zwiedzania zrobiliśmy sobie mnóstwo zdjęć.

Była to bardzo pouczająca wizyta, za którą serdecznie dziękujemy dziekanowi **Arkadiuszowi Rzucidło** - naszemu osobistemu przewodnikowi. W przyszłości, być może, któryś z uczniów naszej szkoły zostanie studentem Politechniki?...

Tekst: **Laura Majda**
- uczennica klasy 5 SP w Kielnarowej

Uczestnicy wyjazdu (część grupy)

Laureaci są wśród nas

Wyniki IV Międzynarodowego Konkursu Plastycznego „Ptaki Cudaki” bardzo pozytywnie nas zaskoczyły.

Do tegorocznej edycji konkursu napłynęła rekordowa liczba 3 663 prac z Polski oraz z Czech, Litwy, Łotwy, Słowacji i Ukrainy. Zgłoszone prace oceniło jury, w którego składzie znaleźli się trzej artyści: **Tomasz Roliński**, **Kamila Bednarska** oraz **Piotr Woroniec Junior**.

Dwie prace przestrzenne naszych uczniów zostały nagrodzone. Ptak wykonany przez **Jakuba Pociaskę** z kl. VI zajął drugie miejsce w swojej kategorii wiekowej, rzeźba **Wiktorii Habaj** z kl. III zdobyła wyróżnienie. Uroczyste otwarcie wystawy

Laureaci konkursu z nauczycielem

prac plastycznych laureatów i uczestników tego konkursu odbyło się 29.04 br. w Rzeszowskim Domu Kultury filia Wilkowyja.

Pokonkursową wystawę będzie można oglądać także w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego, Podkarpackim Urzędzie Wojewódzkim w Rzeszowie oraz Centrum Kulturalno-Handlowym Millennium Hall.

Jestem dumna z wszystkich swoich uczniów, którzy wzięli udział w tym konkursie, a nagrodzonym serdecznie gratuluję. Myślę, że o ich artystycznych działaniach usłyszymy jeszcze nie raz.

Tekst i zdj.:

Magdalena Kawa-Szpala

Sukces Natalii w konkursie czytelniczym

Uczennica klasy VI naszej szkoły **Natalia Szura** zdobyła wyróżnienie w VI edycji **Podkarpackiego Konkursu Pięknego Czytania** zorganizowanego przez Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką w Rzeszowie, Polskie Radio Rzeszów oraz Stowarzyszenie na Rzecz Promocji i Rozwoju Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej. Konkurs odbywał się pod patronatem Marszałka Województwa Podkarpackiego oraz Podkarpackiego Kuratora Oświaty.

Wyróżnienie jest dużym osiągnięciem tym bardziej, że w pierwszym etapie, w eliminacjach szkolnych, uczestniczyło 3189 uczniów z 87 miejscowości i ze 155 szkół województwa podkarpackiego. Do II etapu przesłuchania międzyszkolnego zakwalifikowało się 244 uczniów, wśród których jury zwróciło uwagę między innymi na naszą uczennicę. Dodajmy, że oprócz płynności i bezbłędności w czytaniu wylosowanego tekstu **Natalia** musiała popisać się prawidłową dykcją oraz odpowiednią intonacją.

Uroczysta gala finałowa tego konkursu odbyła się 27.04 br. kwietnia br. w Podkarpackim Urzędzie Wojewódzkim w Rzeszowie, podczas której wicewojewoda podkarpacki **Piotr Pilch** wręczał nagrody laureatom tego konkursu.

Serdecznie gratulujemy Natalce i życzymy dalszych sukcesów w kolejnej edycji tego konkursu.

tekst i zdjęcia: **Anna Filip**

VIII Liceum Ogólnokształcące im. S. Wyspiańskiego w Rzeszowie

ul. Wyspiańskiego 16a, 35-111 Rzeszów,
tel. (17) 748 21 20,

Zapraszamy do obejrzenia naszego filmu:

www.8lo.rzeszow.pl

OFERTA KSZTAŁCENIA w roku szkolnym 2017/2018:

KLASA 1a - biol. - chem./geogr. - j. ang.
KLASA 1b - wos - geogr./biol. - j. ang.
KLASA 1c - biol. - wos/geogr. - j. ang.

Dlaczego VIII LO

- przyjazna atmosfera, nauka w godz. 8⁰⁰ – 15⁰⁰, nowoczesna i dobrze wyposażona baza: siłownia, laboratoria językowe, indywidualne szafki
- związane z rozszerzeniem dodatkowe zajęcia: z zakresu prawa, psychologii, autoprezentacji, mediacji, ratownictwa medycznego, laboratorium chemiczne na Politechnice Rzeszowskiej, laboratorium biologiczne z „EKOSKOPEM”
- debaty, wyjazdy do Parlamentu, zajęcia w Sądzie, udział w Festiwalu WATCH DOCS. Prawa Człowieka w Filmie, spotkania z prawnikami, politykami
- akcje prospołeczne, wolontariat, udział w wykładach i sesjach naukowych wyższych uczelni WSiLz, WSPiA, UR
- zajęcia w j. angielskim w ramach AIESEC; zajęcia z native speakerem we współpracy z CE PROMAR; wymiany międzynarodowe (szkoły partnerskie z Niemiec i Ukrainy)
- języki obce: j. angielski, j. niemiecki lub j. hiszpański

INFORMACJE Z ZESPOŁU SZKÓŁ W TYCZYNIE

„Wystarczył ułamek sekundy”

Wizyta uczniów w Zakładzie Karnym

Tytuł tej relacji wskazuje, że to nie przypadki rządzą losem, ale złe wybory. Uczniowie klas drugich i trzecich naszego liceum odwiedzili **Zakład Karny na ul. Załęskiej w Rzeszowie**. Ich komentarze oraz opinie można zamknąć w jednej, podsumowującej wypowiedzi: **„To jedne z najciekawszych zajęć wychowawczych, które przeżyliśmy w naszej szkolnej edukacji, naprawdę takie spotkanie daje wiele do myślenia”**. Inicjatorem tych spotkań miejscowy katecheta **ks. dr Piotr Sala**. Ostatnie wyjście odbyło 24.03 br.

Spotkania te składały się głównie z panelu dyskusyjnego, który prowadził jeden z wychowawców więzienia, a zarazem reżyser filmu **„Za pięć dwunasta”**, **Maciej Słysz**. Projekcja tego filmu zrobiła duże wrażenie na oglądających. Przedstawia on codzienne życie osadzonych, pokazując relacje, jakie budują między sobą oraz miejsca, które zajmują w hierarchii skazanych. Szczególną rolę pełnią wychowawcy, którzy poświęcają wiele czasu i serca, aby pomóc więźniom w procesie resocjalizacji. Najważniejszym momentem pracy z więźniem jest przełom, kiedy osadzony tak naprawdę chce się zmienić. Wielu młodych ludzi czasem

nie zdaje sobie sprawy z jakiejś jednej, kolejnej decyzji, która może całkowicie zburzyć ich plany życiowe oraz pogrzebać dobrze zapowiadającą się przed nimi przyszłość. Zgodnie potwierdzali tę myśl zaproszeni na spotkanie więźniowie, którzy nigdy nie planowali znaleźć się w zakładzie karnym. Społeczność szkolna z pełnym uznaniem wypowiada się pod adresem prowadzących tego typu zajęcia, podkreślając ich profesjonalizm oraz wysoki poziom przygotowania, a także cenne doświadczenie.

tekst: **ks. dr Piotr Sala**

Pożegnanie absolwentów

„Są pożegnania, na które nigdy nie będziemy gotowi. Są słowa, które zawsze wywoływać będą morza łez. I są takie osoby, na myśl o których zawsze zasypie nas lawina wspomnień.”

Piątek **28.04 br.** był ostatnim dniem szkoły dla **uczniów klas III** Liceum Ogólnokształcącego w Zespole Szkół w Tyczynie. W murach pałacu Wodzickich zgromadzili się rodzice, wychowawcy, goście, a przede wszystkim absolwenci rocznika 2017, aby w uroczystej oprawie otrzymać świadectwa z wyróżnieniem, dyplomy, nagrody i podziękowania. W tym dniu wszyscy chcieli pogratulować abiturientom zakończenia pewnego etapu w ich życiu i otwarcia drzwi w dorosłość, której przejawem jest m.in. przystąpienie do egzaminu maturalnego. Atmosfera spotkania była jak zwykle bardzo ciepła i rodzinna.

Spośród zaproszonych gości nagrody i wyróżnienia wręczał wspólnie z dyrektorem **Dorotą Tarańską-Klęsk** i wychowawcami klas, paniami **Agnieszką Chmiel** i **Małgorzatą Sochacką**, Wicestarosta Rzeszowski **Marek Sitarz**. Swoją obecnością zaszczytili nas również przedstawiciele Komendy Wojewódzkiej w Rzeszowie: naczelnik Wydziału Prewencji **mł. insp. Piotr Kluz** oraz **podk. Monika Hędrzak**, którzy wręczyli naszym absolwentom zaświadczenia o ukończeniu 3-letniego kursu z edukacji ogólnopolicyjnej wraz z listami gratulacyjnymi.

mi od Komendanta KWP w Rzeszowie. Pucharem Komendanta nagrodzeni zostali również najlepsi sportowcy roku szkolnego 2016/2017, w kategorii dziewcząt **Aleksandra Hadam z kl. 2b**, a w kategorii chłopców **Michał Kowalski z kl. 2a**.

Tradycyjnie swoich kolegów pożegnali uczniowie, którzy jeszcze pozostają w murach szkoły, ale dla których sukces innych jest piękną motywacją do własnej pracy. Młodszy uczniowie w pięknej inscenizacji słowno-muzycznej starali się wyposażyć absolwentów w bagaż życiowych mądrości, ale również przywołali garść wspomnień ze szkolnej ławy w humorystycznych skeczach. Pożegnaniom nie było końca i chyba wszyscy uświadomili sobie, jak szybko minęły te trzy lata i jak bardzo ważny był to czas dla każdego z nas.

Drodzy Absolwenci, życzymy Wam radości zaszewu, wytrwałości oczekiwania i najpiękniejszych zbiorów tam, gdzie codziennie zostawicie swoje serce, swój umysł i swoje siły. Życzymy niepokoju, który nie pozwala trwać beczynnie, szerokiego spojrzenia, które pomaga dostrzegać prawdy ukryte, takiej radości, przy której smutek zamiera, a pragnień tak czystych, że od nich niebo błękitnieje.

Tekst: **Renata Zawadzka**

Postać **Tadeusza Kościuszki** przez 200 lat od daty jego śmierci obrosła w wiele legend i mitów. Nawet jego biografowie nie uwolnili się od nuty uwielbienia dla tego człowieka. Do dziś jego nazwisko jest znane po obu stronach Oceanu Atlantyckiego. W 2017 r. wypada 200. rocznica śmierci Kościuszki. Z tej okazji Senat RP ustanowił obecny rok **rokiem m.in. Tadeusza Kościuszki**.

Ród Kościuszków wywodził się od Konstantego, dworzanina króla Zygmunta I, zwanego **Kostiuszko**, który za nieznane bliżej zasługi otrzymał na własność majątek **Siechnowicze**. Tadeusz urodził się

Portret Tadeusza Kościuszki pędzla Kazimierza Wojniakowskiego.
Źródło: wikipedia.pl

4.02.1746 r. na Mereczowszczyźnie (obecnie wymarła wieś w pld.-zach. Białorusi), w rodzinie niezbyt zamożnych szlachciców. Uczył się m.in. w **Korpusie Kadetów**, który kształcił oficerów dla polskiej armii. Podczas nauki w Korpusie jako stypendysta królewski Tadeusz wyjechał do Francji. Pięcioletni pobyt w tym kraju utwierdził Kościuszkę w jego demokratycznym światopoglądzie.

Po powrocie do Polski okazało się, że oficer jest w trudnej sytuacji materialnej. Dodatkowo życie Kościuszki komplikował konflikt z bratem **Józefem** (na tle majątkowym) i pechowa miłość do córki hetmana **Sosnowskiego – Ludwika** (rodzice dziewczyny nie zgodzili się na małżeństwo ze względu na różnice majątkowe). To wszystko przyczyniło się do tego, że wojskowy podjął decyzję o ponownym wyjeździe do Francji.

Trwająca w tym czasie wojna Stanów Zjednoczonych z Anglią (o niepodległość Ameryki) była bardzo głośna na Starym kontynencie. We Francji szczególną sympatią darzono Amerykanów i organizowano do ich kraju rejsy oficerom, którzy chcieli zaciągnąć się do amerykańskiego wojska. Z tej możliwości sko-

rzystał Kościuszkę, który w 1776 r. udał się w morską podróż do Ameryki. Polak przybył do Filadelfii, zaciągnął się do amerykańskiego wojska i już od września 1776 r. dostawał odpowiedzialne zadania ufortyfikowania wielu miast i obozów wojskowych (m.in. twierdzy **West Point**). Dzięki jego umiejętnościom inżynierskim Amerykanie odnieśli zwycięstwa w wielu bitwach (m.in. pod **Saratogą** i na **James Island**). W dowód zasług dla Stanów Zjednoczonych **13.10.1783 r.** Kościuszkę został awansowany na stopień **generała brygady armii amerykańskiej**. Warto wspomnieć, że zaległy żołd, jaki wypłacił Kościuszkę Kongres, przeznaczył on na wykupienie wolności i kształcenie Murzynów.

Do Polski Kościuszkę powrócił w 1784 r. i przez pięć lat gospodarował w rodzinnym majątku Siechnowicze. Przez ten czas żywo interesował się życiem politycznym Polski, a sytuacja naszego kraju w tamtym okresie (po I rozbiorze Polski) była bardzo trudna.

Przełomem w życiu Kościuszki był **Sejm Czteroletni** (1788-1792), którego jedną z wprowadzonych reform było podniesienie liczby polskiego wojska. Dzięki temu oficer znalazł zatrudnienie w polskiej armii. Od samego króla **Stanisława Augusta** otrzymał nominację na generała majora wojsk koronnych. Podczas wojny polsko-rosyjskiej (1792), w obronie uchwalonej w 1791 r. Konstytucji 3 Maja, Kościuszkę odznaczył się w bitwach pod: **Zieleńcami, Włodzimierzem i Dubienką**, za co jako pierwszy w historii został odznaczony **Orderem Virtuti Militari**. Po przystąpieniu króla do konfederacji targowickiej (spisku magnackiego powstałego przeciwko Sejmowi Czteroletniemu), większość działaczy politycznych opuściła kraj, również Kościuszkę, który wyjechał do Lipska, później przebywał też w Paryżu i Dreźnie.

Zarówno w Polsce jak i na emigracji, wśród zatroskanych o losy Rzeczypospolitej, dojrzewała myśl o poderwaniu narodu do powstania. Przyczynkiem do zrywu narodowego został II rozbiór Polski (1793 r.). Stale rosnąca popularność Kościuszki sprawiła, że właśnie jego wybrano na przywódcę powstania jako Najwyższego Naczelnika Siły Zbrojnej Narodowej. **24.03.1794 r. na krakowskim rynku ogłoszono**

Ciekawostki o Tadeuszu Kościuszkę

- Wiele parków i ulic w miastach nie tylko polskich, ale i amerykańskich nosi imię Kościuszki.
- Nazwisko Kościuszki pojawia się także w nazwach geograficznych, np. **Góra Kościuszki** (najwyższy szczyt Australii odkryty przez **Pawła Strzeleckiego**) znajduje się w Parku Narodowym Kościuszki. Również dwa główne mosty w Nowym Jorku to mosty Kościuszki. Na Alasce z kolei znajduje się **Wyspa Kościuszki**, a jedno z miast w amerykańskim stanie Missisipi nazwano **Kosciusko**.
- Liczne **pomniki** poświęcone Kościuszkę znajdują się również w USA, m.in. w **Waszyngtonie**, na polu bitwy pod **Saratogą** oraz w Akademii Wojskowej Stanów Zjednoczonych **West Point**.
- Po śmierci generała opinia publiczna Krakowa domagała się wzniesienia monumentu, który upamiętniałby naczelnika. Tak powstał **Kopiec Kościuszki**, który wybudowano w latach 1820-1823.
- W lutym br. Poczta Polska wydała **znaczek pocztowy „Rok Tadeusza Kościuszki”**.
- **George Washington** (pierwszy prezydent USA) napisał: „[Z Kościuszką] rozłączam się niechętnie, gdyż doświadczyłem wiele zadowolenia z jego ogólnego zachowania się, a zwłaszcza z jego uwagi i gorliwości, z jakimi prowadził roboty powierzone jego opiece w West Point”.

akt powstania (dziś znanego jako powstanie kościuszkowskie), a Kościuszkę złożył publicznie przysięgę: „Ja, Tadeusz Kościuszkę, przysięgam w obliczu Boga całemu Narodowi Polskiemu, iż powierzonej mi władzy na niczyj prywatny ucisk nie użyję, lecz jedynie jej dla obrony całości granic, odzyskania samowładności Narodu i ugruntowania powszechnej wolności używać będę. Tak mi Panie Boże dopomóż i niewinna męka Syna Jego.”

Jedną z bitew stoczonych podczas powstania była zwycięska potyczka **pod Racławicami** (4.04), którą dowodził sam Kościuszkę. Pół roku później, w bitwie **pod Maciejowicami** (10.10) naczelnik został ranny i znalazł się w niewoli rosyjskiej, a następnie w petersburskim więzieniu. Car **Paweł I** wypuścił polskiego generała z więzienia po złożeniu przez Kościuszkę przysięgi wiernopoddanej (dzięki temu 20 tys. Polaków zostało uwolnionych z rosyjskich więzień i łagrów), ponadto oficer musiał przyrzec, że już

nigdy nie wróci do Polski. Do końca życia Kościuszko miał wyrzuty sumienia z powodu przysięgi, jaką złożył carowi. Generał twierdził, że jest ona nieważna, bo złożona pod przymusem.

Po uwolnieniu z więzienia naczelnik jeszcze raz wybrał się do Stanów Zjednoczonych, by następnie po-

Franciszek Smuglewicz, fragment obrazu *Przysięga Kościuszki na rynku w Krakowie, 1797.*
Źródło: wikipedia.pl

wrócić do Europy, zatrzymując się we Francji, a następnie w Szwajcarii, gdzie **zmarł w Solurze 15.10.1817 r.** w wieku 71 lat. Półtora roku później ciało generała sprowadzono do **katedry wawelskiej**. Serce Kościuszki (wydobyte z ciała zgodnie z jego wolą) trafiło

Tydzień Bibliotek...

Ciąg dalszy ze str. 6

3. miejsce – **SP Matysówka (Kinga Dopart, Szymon Goszka, Julia Rzońca, Filip Szmist, opiekun: Wanda Drabicka)**. Wyróżniono drużyny ze szkół podstawowych w: **Borku Starym (Natalia Szura, Gabriela Sobkowicz, Magdalena Pluta, Julita Drabicka, opiekun: Anna Filip)** i **Hermanowej (Maksymilian Kozik, Jakub Sarnik, Inka Kopiec, Aleksandra Cisło, opiekun: Renata Okoń)**.

Piękne statuetki, dyplomy i nagrody uczestnikom wręczał burmistrz **Janusz Skotnicki** (fundator statuetek i części nagród). Na koniec spotkania nie zabrakło pamiątkowych fotografii.

11.05 br. w Saloniku Literackim gościliśmy dietetyk **Halinę Pieróg** z Lubeni. Uczestnicy spotkania mogli poznać tajniki zdrowego odżywiania, a także obejrzeć wydawnictwa z dietetyki dostępne w naszej bibliotece.

... w Hermanowej

Jak co roku również i teraz filia MiGBP w Hermanowej przyłączyła się do akcji Tydzień Bibliotek.

9 i 10 maja na placu rekreacyjnym przy Domu Ludowym zaplanowane były pikniki dla **oddziałów przedszkolnych ze Szkoły Podstawowej w Hermanowej**.

Zajęcia w bibliotece w Hermanowej

Niestety, pogoda nie dopisała i imprezy zostały przeniesione do czytelni bibliotecznej. Pomimo zawirowań pogodowych pikniki były

Tadeusz Kościuszko powiedział:

- *Największym zwycięstwem jest to, które odnosimy nad nami samymi.*
- *Pierwszy krok do zwycięstwa – poznać się na własnej sile.*
- *Za samą szlachtę bić się nie będę, chcę wolności dla całego narodu i dla niej wystawię tylko me życie.*

do naszego kraju dopiero w 1927 r. i znajduje się obecnie na **Zamku Królewskim w Warszawie**.

Tadeusz Kościuszko był pierwszym w dziejach Polski naczelnikiem powstania, który poderwał Polaków do czynu zbrojnego, przekonując, że w czasach rozbiorowych walka była jedyną drogą do odzyskania niepodległości Rzeczypospolitej. Polak został uznany za bohatera narodowego nie tylko naszego kraju, a także Stanów Zjednoczonych oraz Białorusi.

oprac. **Agnieszka Janda**
- bibliotekarz MiGBP w Tyczynie

Źródła: Andrzej Zahorski, *Naczelnik w sukmanie*, Kraków 1990, wikipedia.pl, biografia24.pl, kopeckosciuszki.pl

19.05 br. do naszej biblioteki przyszli **uczniowie kl. I SP w Tyczynie** wraz z wychowawczynią **Anną Pondo**. Podczas spotkania dzieci zostały włączone

w poczet czytelników naszej biblioteki. Uroczystego pasowania na czytelnika dokonała bibliotekarz **Aleksandra Trojanowska**.

tekst: **Agnieszka Janda**

udane. Dzieci miały malowane twarze, były gry, zabawy, no i oczywiście czytanie książek.

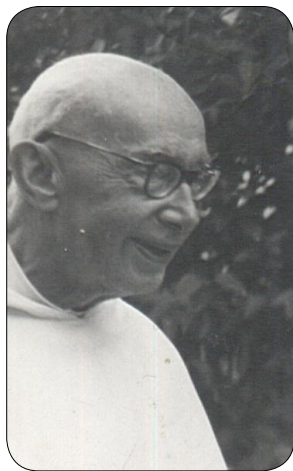
11 maja odbyło się uroczyste pasowanie uczniów **kl. I SP w Hermanowej** na czytelników biblioteki. Pierwszoklasiści odpowiadali na zagadki dotyczące bohaterów bajek i baśni, wysłuchali listu od Książki, po czym złożyli ślubowanie, że będą godnie wywiązywać się z obowiązków czytelnika.

Imprezą kończącą Tydzień Bibliotek w Hermanowej był **turniej wiedzy klas drugich** z SP w Hermanowej. Dzieci czytały fragmenty poznanych w tym roku książek, natomiast dwie drużyny (chłopców i dziewczynek) stanęły w szranki, odpowiadając na przygotowane pytania.

Dziękuję **nauczycielom ze Szkoły Podstawowej w Hermanowej** za przyjęcie zaproszenia i aktywne uczestnictwo w imprezach zorganizowanych przez bibliotekę.

tekst: **Barbara Stybak**

Ojciec Cyryl Franciszek Markiewicz OP (1875-1964)

„W wigilię Wniebowzięcia NMP odbywa się w kaplicy św. Anny prześliczne nabożeństwo, zwane pogrzebem Matki Boskiej. Jest to bez wątpienia bardzo piękna chwila. Od rana już ściągają ludzie z dalekich okolic, wszyscy ze śpiewem na ustach zdążają na nieszpory do kościoła. Kiedy już zachodzące słońce pocznie rzucać ostatnie swe promienie na szczyty gór, wychyla się z bramy kościelnej fala ludzi i wśród śpiewu zdąża powoli do kaplicy św. Anny. Tam już od dawna pełno. Pobożni pielgrzymi zajęli cały cmentarz, kaplicę i oczekują przybycia procesji. Po wejściu do kaplicy, przed statuą Zasnienia NMP, ubranej zielenią i kwiatami, duchowieństwo odśpiewuje prozę Inviolata, poczem wynoszą statuę przed drzwi kaplicy, a kapłan wstępuje na ambonę. I dobrze już noc zalegnie

i gwiazdy poczną nieraz świecić, kiedy na powrót do kościoła wraca procesja. Lud rozmodlony z łzami w oczach śpiewa Matce swej ukochanej, a Ona mu łask u Syna wyprasza”. Tak w 1904 r. opisywał obrzęd pogrzebu Matki Bożej o. Cyryl Markiewicz, który w tamtych czasach sprawował urząd przeora dominikańskiego klasztoru w Borku Starym.

Franciszek Markiewicz, późniejszy **ojciec Cyryl**, urodził się 9.10.1875 r. w **Dębowcu** koło Jasła. Jego rodzice zajmowali się handlem. Po ukończeniu trzyklasowej szkoły ludowej w **Nowym Wiśnicz** dalszą naukę kontynuował w **Bochni**. Franciszek dorastał zarówno w domu, jak i w szkole w atmosferze patriotycznej. Jako uczeń gimnazjum brał udział w uroczystościach przeniesienia na Wawel zwłok **Adama Mickiewicza**.

Po ukończeniu szkoły średniej postanowił wstąpić do dominikanów. Na tę decyzję mogły mieć wpływ zarówno żywe jeszcze wówczas tradycje dominikańskie w Bochni, jak również akcja rekonlekcyjna szeroko prowadzona w tym regionie przez wybitnego misjonarza **o. Jędrzeja Górnisiewicza**. 14.09.1893 r. w kaplicy **św. Jacka** Franciszek Markiewicz otrzymał habit oraz nowe imię **Cyryl**, rozpoczynając tym samym roczny okres próby.

Pierwsze śluby zakonne złożył brat **Cyryl** 30.09.1894 r. na ręce **ojca Dominika Azuli**, a już w marcu 1895 r. zachorował na gripę, której wynikiem były powtarzające się coraz częściej krwotoki. Badania lekarskie wykazały początek gruźlicy. Uniemożliwiało mu to kontynuowanie rozpoczętych we **Lwowie** studiów teologicznych. Przełożeni wysłali go do **Borku Starego**, mając nadzieję, że tamtejszy klimat,

wypoczynek i lepsze odżywianie pozwolą powrócić mu do zdrowia.

Dominikańscy klerycy wychowywani byli wówczas w surowej dyscyplinie i niemal skrajnym ubóstwie. Wystarczy wspomnieć, że habity, które otrzymywali, były znoszone i podarte przez ojców. Podobnie było z bielizną osobistą i butami.

Po powrocie do Lwowa brat **Cyryl** bez większych trudności nadrobił powstałe zaległości, ukończył kursy filozofii i teologii. **25.03.1898 roku**, w święto Królowej Różańca Św., złożył uroczystą profesję zakonną, a 9.04 przyjął w zakonnym kościele Bożego Ciała święcenia kapłańskie z rąk **bp. Józefa Webera**, sufragana lwowskiego.

Po krótkim pobycie w **Żółkwi** przełożeni postanowili dać o. **Cyrylowi** możliwość podleczenia odnawiającej się choroby i skierowali go w 1902 r. do klasztoru w Borku Starym, gdzie przełożonym był **o. Antoni Bobczyński**. Ojciec **Cyryl** znał już ten dominikański konwent z czasów kleryckich. W wolnym czasie zbierał materiały do historii czczonego w tamtejszym kościele obrazu Matki Bożej, które opracował w formie niewielkiej książeczki.

Jego praca kapłańska koncentrowała się szczególnie w niedziele, kiedy do kościoła przychodziło kilkaset osób. Z pomocą duszpasterską wyjeżdżał także do okolicznych parafii. W czasie uroczystości odpu-

stowej w Błazowej poznał założyciela Zgromadzenia Księży Michalistów **ks. Bronisława Markiewicza**. Wcześniej, jeszcze w czasach kleryckich, miał okazję osobiście poznać innego wyniesionego później na ołtarze kapłana - **o. Rafała Kalinowskiego**.

Po wyjeździe o. Bobczyńskiego obowiązki przełożonego przejął o. **Cyryl**. Miał wówczas do pomocy trzech braci zakonnych. Administrowanie konwentem, który nie miał żadnych stałych dochodów było dla niego nader trudne. Na skutek radykalizacji wsi zmniejszyła się jej ofiarność. Tak trudnej sytuacji o. **Markiewicz** nie był w stanie dłużej znosić i za poradą lekarzy został przeniesiony do konwentu w **Bohorodczanach**, gdzie warunki klimatyczne sprzyjały chorym na gruźlicę.

Tamtejsza parafia, choć nieliczna, była bardzo rozległa. Jeżdżąc po okolicznych parafiach o. **Cyryl** uczył religii, a zakładając przyklasztorną czytelnię, próbował chronić mieszkających tam Polaków przed wynarodowieniem. Niestety, postępująca gruźlica znowu przerwała rozpoczęte przez niego prace. Tym razem został wysłany do sanatorium w **Zakopanem**, ale wobec wysokich kosztów utrzymania po około 6 tygodniach udał się dalszą rekonwalescencją do **Borek Dominikańskich** koło Lwowa. Z powodu nie najlepszych warunków tam panujących późną jesienią 1902 r. ojciec **Markiewicz** wyjechał do **Tyrolu**. Dopiero na wiosnę 1906 r. powrócił na krótko do Lwowa, by następnie udać się kolejno do **Żółkwi** i **Czortkowa**, gdzie został mianowany wikariuszem rozległej dominikańskiej parafii.

W 1908 r. przybył do **Tarnopola**, gdzie w latach 1914-1917 pełnił obowiązki przełożonego. Tam dał się poznać jako dobry mówca, ale przede wszystkim jako niestudzony spowiednik i kierownik duchowy. W tym trudnym wojennym okresie, w czasie walk o Tarnopol w 1917 r., odważnie szedł na linię frontu z posługą religijną do rannych i umierających żołnierzy.

Gdy zaistniały odpowiednie warunki, o. **Cyryl** objął w 1917 r. urząd magistra nowicjatu w **Krakowie**. Jako wychowawca nowicjuszy wszczepiał w ich dusze umiłowanie swojego dominikańskiego powołania. Przyzywczają ich do surowej ascezy, sam będąc tego żywym przykładem. Ojciec **Cyryl** chętnie

podejmował również dodatkowe obowiązki. Był stałym spowiednikiem wielu zgromadzeń żeńskich, prowadził także rekolekcje.

W 1930 r. o. Cyryl został przeniesiony do **Lwowa**, gdzie powierzono mu obowiązki wychowawcy kleryków studiujących w tamtejszym kolegium. W 1933 r. objął urząd przełożonego klasztoru w **Jarosławiu**, a następnie pod koniec 1937 r. został skierowany do **Poznania** w celu organizacji nowej placówki dominikańskiej.

O powrót dominikanów do Poznania starał się Prymas Polski **kard. August Hlond**. Zgodnie z jego wolą Poznań miał stać się w przyszłości głównym ośrodkiem duszpasterstwa akademickiego. Ojciec Markiewicz zapoczątkował budowę tamtejszego klasztoru i był pierwszym jego przełożonym.

Dalszą pracę w Poznaniu przerwała mu w maju 1939 roku choroba serca. Po pobycie w szpitalu sióstr Elżbietanek w **Sierakowie** wyruszył w pierwszych dniach września 1939 r. na rekonwalescencję do **Jarosławia**. Wśród powszechnej paniki i ciągłych bombardowań dotarł po kilku dniach do **Rzeszowa**, a następnie do **Borku Starego**, gdzie powracał do zdrowia. Oddawał się tu modlitwie i kontemplacji, jakby z dala od wojennej rzeczywistości. W lutym 1941 r. ojciec Cyryl został przeniesiony do **Jarosławia**, gdzie przebywał do zakończenia wojny.

Po krótkim pobycie w **Krakowie** został 10.12.1946 r. skierowany jako kapelan do klasztoru św. Anny sióstr dominikanek koło **Częstochowy**, gdzie zmarł w opinii świętości **1.02.1964 r.** w wieku 89 lat. Uroczystości pogrzebowe odbyły się 4.02 pod przewodnictwem świeżo mianowanego bp. częstochowskiego **Stefana Bareły**. Zgodnie ze swoim życzeniem o. Cyryl został pochowany przed wielkim ołtarzem, w kościele, w którym pracował do ostatnich chwil swojego życia.

Ojciec Cyryl zapamiętany został jako kapłan cieszący się ogromnym autorytetem i poważaniem wśród współbraci, jako człowiek wielkiej roztropności, który umiał intuicyjnie rozeznaczyć sytuację i znaleźć właściwe rozwiązanie w trudnych sprawach. Cechowało go wielkie nabożeństwo do Najświętszego Sakramentu i pełne czci oddanie Matce Bożej. Twierdził, że „Miłość do Maryi jest znakiem powołania dominikańskiego. W zakonnie dominikańskim wszystko zaczyna się i kończy z Maryją”. Zapamiętano go jako człowieka ogromnie gorliwego, a przy tym pogodnego i pełnego humoru.

Po latach o. Cyryla wspominał jego wychowanek **o. Feliks Bednarski**, który był w nowicjacie wraz z błogosławionym dominikaninem **o. Michałem Czartoryskim** w czasie, gdy magistrem nowicjatu był ojciec Cyryl. Ojciec Bednarski określał o. Markiewicza jako „człowieka świętego, wielką postać”. Zaznaczył przy tym: „Dominikanie - do czego sami się przyznają - nie za bardzo troszczą się o swoich świętych. Pochłania ich dzień dzisiejszy, który ma dość własnej biedy. Kto wie, czy gdyby Jan Paweł II nie poprosił, by zbierać świadectwa o męczennikach drugiej wojny światowej, ktokolwiek z młodszego pokolenia dominikanów usłyszałby o istnieniu Michała Czartoryskiego”.

tekst: **Jerzy Konkol**

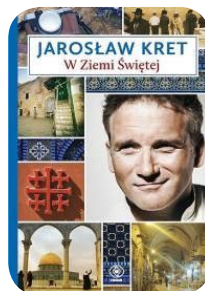
Autor artykułu dziękuje **o. Januaremu Puszowi** OP z borkowskiego klasztoru za udostępnienie fotografii o. Cyryla.

PÓŁKA Z KSIĄŻKAMI

W maju br. minęła 116. rocznica urodzin i 69. rocznica śmierci człowieka, który podczas II wojny światowej dobrowolnie zgłosił się niemieckiego obozu koncentracyjnego w Auschwitz, by zobaczyć na własne oczy, co się tam działo. Mowa oczywiście o **rotmistrzu Witoldzie Pileckim**, który w 2013 r. został pośmiertnie awansowany do stopnia pułkownika.

„**Rotmistrz Pilecki. Ochotnik do Auschwitz**” to książka napisana przez **dr. Adama Cyre** – starszego kustosa Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu. Jednym z największych dokonań tego polskiego historyka jest upamiętnienie postaci i dokonań Pileckiego.

Adam Cyra w dziewięciu rozdziałach swojego opracowania przedstawił życie Witolda Pileckiego od czasów jego dzieciństwa i lat młodości, po udział w walkach o wschodnie granice Polski oraz pracę i działalność Pileckiego w Polsce niepodległej. W kolejnych częściach książki autor nakreślił udział rotmistrza w konspiracji w Tajnej Armii Polskiej oraz w konspiracji wojskowej w Auschwitz, a także jego ucieczkę z obozu oświęcimskiego, udział w powstaniu warszawskim i pobyt oficera w obozach jenieckich w Lamsdorf i Murnau. W końcowych rozdziałach książki Cyra skupił się na przedstawieniu działalności Pileckiego w II Korpusie Polskim, opisał jego powrót do Polski oraz aresztowanie, śledztwo, proces i wykonanie wyroku. Całość została uzupełniona fotografiami pułkownika, jego rodziny oraz współpracowników. Książkę wzbogaca raport rotmistrza Pileckiego z 1945 r., jaki oficer napisał po ucieczce z obozu w Auschwitz.

Wśród wielu wydawnictw podróży, jakie można wypożyczyć w MiG BP w Tyczynie, na uwagę zasługuje książka **Jarosława Kreta** (znanego prezentera pogody) pt. „**W Ziemi Świętej**”. Autor opisuje swoje doświadczenia z wielokrotnych pobytów w Izraelu. Nie jest jednak zwykłym turystą-pielgrzymem, bo podróżuje samotnie, z daleka trzymając się od zorganizowanych wycieczko-pielgrzymek.

Na kartach książki poznajemy nie tylko miejsca ważne i święte dla wyznawców trzech religii monoteistycznych: judaizmu, chrześcijaństwa i islamu. Kret prowadzi czytelników ścieżkami, które pokazują nam także współczesne oblicze Izraela (ludzi, zwyczaje, kulturę). Już na początku swojej książki autor zaznacza, że z Ziemi Świętej wywodzi się nie tylko początek chrześcijaństwa. To z Izraela jeszcze w średniowieczu dotarł do Europy m.in. cukier, pieprz, goździki czy cytryny, a także pierwsze perfumy. To Saraceni przywieźli na Stary Kontynent nowe gatunki materiałów (jak jedwab czy aksamit) oraz umiejętność wytwarzania pergaminu. Warto zatem razem z autorem wybrać się do Ziemi Świętej, by nie tylko zobaczyć miejsca ważne dla każdego chrześcijanina, ale poczuć klimat współczesnego Izraela.

Książkę poleca: **Agnieszka Rożek-Janda**
- bibliotekarz MiG BP w Tyczynie

DNI

27.05.2017

- 04.06.2017

TYCZYNA

27.05.2017r. godz. 13.00

**Grand Prix Polski Cheerleaders
o Puchar Burmistrza Tyczyna**

- hala sportowa Publicznego Gimnazjum w Tyczynie

29.05.2017r. godz. 18.00

**Premiera widowiska
„Alicja w Krainie Czarów”
w wykonaniu grupy teatralnej
„Teatromaniacy”**

- sala widowiskowa M-GOK w Tyczynie

30.05.2017r. godz. 9.30

XI Tyczyński Bieg Uliczny

31.05.2017r.

**- godz. 10.00 Gimnazjalny Konkurs
Wiedzy o Patronie Szkoły
Św. Janie Pawle II**

- Publiczne Gimnazjum im. Św. Jana Pawła II w Tyczynie

**- godz. 11.00 Wernisaż wystawy
„Piękno Naszej Ziemi Tyczyńskiej”**

- CDKiIT w Tyczynie

02.06.2017r. godz. 14.30

**Wernisaż wystawy
dorobku plastycznego
uczniów tyczyńskiego gimnazjum**

- CDKiIT w Tyczynie

03.06.2017r.

**- godz. 14.00 Piknik Rodzinny
w Ogródku Jordanowskim -
„Toczydło”,**

**animacje, gry i zabawy dla dzieci,
konkursy, występy zespołów
dziecięcych i młodzieżowych**

04.06.2017r. godz. 15.30

**- XVIII Podkarpacka
Parada Orkiestr Dętych**

**- Przemarsz orkiestr i mażorettek
ulicami miasta z Rynku do CDKiIT**

**- „Śpiewam bo lubię”
występ grupy wokalne**

- Pokaz Ju-Jitsu Karate, UKS „Flimero”

- godz. 20.00 Koncert SHANTEL

- Dyskoteka pod gwiazdami

(boiska sportowe przy Publicznym
Gimnazjum im. Św. Jana Pawła II w Tyczynie)

**- atrakcje dla dzieci,
kiermasz**

Organizatorzy:

- Burmistrz Tyczyna
- Miejsko Gminny Ośrodek Kultury
im. Katarzyny Sobczyk w Tyczynie

Współorganizatorzy:

- Publiczne Gimnazjum im. Św. Jana Pawła II w Tyczynie,
- Szkoła Podstawowa w Tyczynie, UKS Flimero,
- Zarząd Osiedla,
- Towarzystwo Miłośników Ziemi Tyczyńskiej

Patronat:

Burmistrz
Tyczyna

Starosta
Rzeszowski

Patronat medialny:

nowiny
nowiny24

Dawnych wspomnień czar...

Wernisaż wystawy fotografii

9.05 br. w Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie spotkali się **absolwenci Szkoły Podstawowej w Tyczynie** urodzeni w latach 1944-1960. Spotkanie to związane było z wystawą zdjęć klasowych z lat 50. i 60. pt. **„Nasza klasa – wspomnienia ze szkolnej ławy”**, zorganizowaną z inicjatywy Towarzystwa Miłośników Ziemi Tyczyńskiej we współpracy z CDKIIT i Szkołą Podstawową w Tyczynie.

W wieczorze wspomnień uczestniczyli dawni uczniowie ze „starej fotografii”, ich rodziny oraz przedstawiciele rodzin Grona Pedagogicznego z dawnych lat. Wśród nich znaleźli się: **Irena Borowiec** (córka **Marii Borowcowej**), **Maria Karaczyńska** (córka **Anny Karaczyńskiej**), **Alicja Majka-Rudka** (córka **Jakuba Majki**), **Wanda Ligęza** (synowa **Wiktorii i Stefana Ligęzów**), **Lidia Kupiszewska** z siostrą (córki **Genowefy Filipowej**), **Marian Piotrowski** z małżonką (krewni **Leopolda Knutla**). W spotkaniu uczestniczył również **Edward Sondej**, który wraz z **Teofilą Prokop** stanowią ostatnich przedstawicieli ówczesnego Grona Pedagogicznego.

Wernisaż fotografii został poprzedzony przedstawieniem przez **Elżbietę Baran** historii tyczyńskiej szkoły oraz wspomnieniem poszczególnych nauczycieli przez **Zofię Domino**. Wspomnieniami podzielili się również niektórzy absolwenci.

Imprezę uświetnił występ uczniów kl. II SP w Tyczynie pod kierunkiem wychowawczyni **Anity Dobrowolskiej**. Program o tematyce szkolnej z rekwizytami szkolnymi wprowadził gości w atmosferę sprzed pięćdziesięciu lat. Szkolne fartuszki (uszyte przez **Elżbietę Rabejewską**) i stroje chłopców oddawały szkolny klimat lat 60.

W trakcie zwiedzania wystawy wspominkom nie było końca. Nostalgia za minionym czasem ogarnęła niejednego z przybyłych gości.

Na ludową nutę...

Występy zespołów ludowych

10.05 br. w M-GOK w Tyczynie odbyło się spotkanie pt. **„Śpiewaj razem z nami”**, podczas którego **Zespół Śpiewaczy „Tyczyniacy”** z towarzyszeniem **Kapeli Śpiewa Tycznera** zachęcił publiczność do wspólnego śpiewu. Podczas koncertu popularność piosenek biesiadnych i ludowych wystąpili również jako soliści członkowie zespołu.

Dziękujemy wszystkim, którzy przybyli na spotkanie i mamy nadzieję, że wkrótce odbędzie się kolejne – tym razem w plenerze.

W sobotę 13.05 br. nasze zespoły śpiewacze: „Borowianie”, „Matysowianie”, „Hermanowiacy” oraz „Tyczyniacy” z „Kapelą Wójta Tycznera” wzięły udział w **XVIII Galicyjskich Konfrontacjach Kapel Ludowych i Zespołów Śpiewaczych**, które odbywały się na dębickim rynku. W kategorii zespołów śpiewaczych z akompaniamentem instrumentów muzycznych **III miejsce** zdobył **Zespół Śpiewaczy „Matysowianie”**. Wśród solistów wyróżnienie otrzymał **Władysław Mlaś** z zespołu „Tyczyniacy”.

Wystawie dawnych fotografii towarzyszył występ artystyczny uczniów kl. II SP w Tyczynie

W imieniu TMZT dziękuję wszystkim, którzy przyczynili się do zorganizowania tej wspomnieniowej imprezy: **Zofii Domino**, która od trzech lat poszukiwała i kontaktowała się z posiadaczami zdjęć klasowych, **Zakii Cieślickiej-Majce** za oprawę plastyczną wystawy, panom: **Janowi Malakowi**, **Janowi Naporze** i **Franciszkowi Stelmachowi** za pomoc w przygotowaniu wystawy oraz paniom: **Anicie Dobrowolskiej** i **Elżbiecie Rabejewskiej** oraz **uczniom kl. II SP w Tyczynie** i ich **Rodzicom** za przygotowanie pięknego programu artystycznego, pozwalającego nam wszystkim choć na chwilę poczuć się uczniami w szkolnym mundurku.

Wystawę zdjęć można zwiedzać w CDKIIT w Tyczynie.

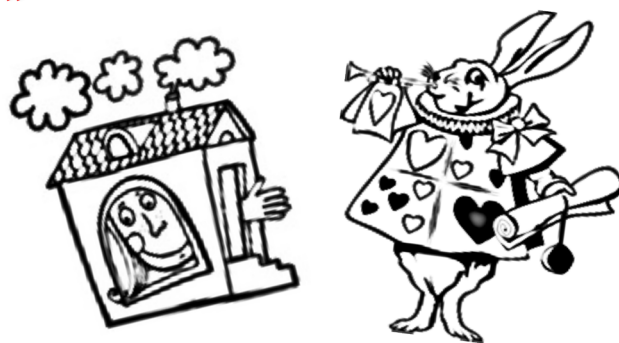
Tekst: **Elżbieta Baran** – prezes TMZT

Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie

filia Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury im. K.Sobczyk w Tyczynie

serdecznie zaprasza na spektakl muzyczny

„ALICJA W KRAINIE CZARÓW”

29.05.2017 (PONIEDZIAŁEK) godz. 18:00

SALA WIDOWISKOWA MGOK TYCZYN

UL. MICKIEWICZA 1

OPIEKA REŻYSERSKA- Kornel Pieńko

WYSTĘPUJĄ – Sylwia Ciebiara, Karolina Dymek, Weronika Korbecka, Joanna Madera, Paulina Płodzień, Izabela Seiwniak, Julia Stachów, Patrycja Starzec, Sabina Szetela, Zuzanna Wrona ...czyli „TEATROMANIACY”

Niepełnosprawność a niezdolność do pracy

Niepełnosprawność i niezdolność do pracy to dwie różne kwestie. Nie każda osoba niepełnosprawna jest niezdolna do wykonywania pracy.

Uznanie za **niezdolnego do pracy** jest przede wszystkim jednym z warunków przyznania renty z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Za niezdolną do pracy uznać można osobę, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu. Natomiast częściowa niezdolność występuje wtedy, kiedy utraciliśmy zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Orzecznictwem o niezdolności do pracy zajmuje się lekarz orzecznik ZUS. Stwierdza on, kiedy powstała niezdolność, jak długo może potrwać i czy możliwe jest przekwalifikowanie, które pozwoli na wykonywanie innego zawodu.

Renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje osobom, które utraciły zdolność do wykonywania pracy. Muszą one mieć okresy składkowe i nieskładkowe od roku do 5 lat. Ważne też, by niezdolność do pracy powstała w ściśle określonym okresie, m.in. w czasie trwania ubezpieczenia lub 18 miesięcy po jego ustaniu. Rentę może otrzymać osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania jej nawet po przekwalifikowaniu.

ZUS przyznaje renty okresowe. Górnym okresem jest 5 lat. Po tym czasie należy znowu wystąpić o przyznanie świadczenia, jeżeli niezdolność do pracy trwa nadal. Przy przyznawaniu renty istotne jest to, czy dane schorzenie uniemożliwia wykonywanie jakiejkolwiek pracy czy pracy w dotychczasowym charakterze. Osoby, które mogą wykonywać inne obowiązki i wracają na rynek pracy, mogą liczyć na rentę szkoleniową przyznawaną na czas przekwalifikowania zawodowego.

Pamiętajmy: każda osoba niezdolna do pracy jest niepełnosprawna, ale nie każda osoba niepełnosprawna jest niezdolna do pracy i nie może pracować.

Orzecznictwem o niepełnosprawności zajmują się komisje powoływane przez starostów. I co ważne, orzeczenia dotyczące niepełnosprawności nie wywierają takich samych skutków prawnych jak orzeczenia lekarza ZUS. Dlatego orzeczenie o niepełnosprawności nie może być podstawą do otrzymania renty z tytułu niezdolności do pracy. Może się więc zdarzyć, że osoba niepełnosprawna zostanie uznana za zdolną do pracy.

Osoby niepełnosprawne mogą być dobrymi pracownikami, mogą odnaleźć się na rynku pracy. **Niepełnosprawność nie oznacza automatycznie niezdolności do pracy.** Na przykład osoby, które mają obniżoną sprawność fizyczną, nie muszą wcale wykonywać prac manualnych. Po przekwalifikowaniu mogą wykonywać zupełnie inną pracę.

Obecnie rentę z tytułu niezdolności do pracy pobiera prawie milion osób. Ich liczba jednak maleje, bo jeszcze w 2003 roku rencistów było 2,3 mln. Z danych

Zadbaj o dokumenty - zadbaj o emeryturę

Chcesz mieć wyższą emeryturę? Koniecznie zadbaj o swoje dokumenty! Bez kompletu dokumentów ZUS nie może naliczyć kapitału początkowego, co skutkuje wyliczeniem znacznie niższej kwoty comiesięcznej wypłaty, niż się tego spodziewa przyszły emeryt.

Likwidowane firmy nie dbają o kartoteki płacowe byłych pracowników. Sami pracownicy nie gromadzą dokumentów potwierdzających wysokość zarobków i czas zatrudnienia. Kłopoty pojawiają się wtedy, gdy przymierzają się do przejścia na emeryturę. Ocenia się, że prawie 30 proc. potencjalnych emerytów ma problemy ze zgromadzeniem kompletnej dokumentacji umożliwiającej ustalenie kapitału początkowego. Tymczasem u niektórych osób naliczenie kapitału początkowego może zwiększyć emeryturę nawet o kilkaset złotych.

Niekiedy trzeba przejść długą drogę, żeby zebrać dokumenty i dowody na to, że ktoś pracował i był za niego odprowadzane składki. Jeżeli ktoś nie może udowodnić wysokości osiągniętych zarobków z powodu likwidacji zakładu pracy lub zniszczenia dokumentacji płacowej, wówczas osiągnięte wynagrodzenie może być ustalone na podstawie dokumentacji zastępczej, jeśli taką ktoś posiada, np. na podstawie umowy o pracę, pism o powołaniu, mianowaniu oraz innych pism, w których zawarte są dane dotyczące wynagrodzenia pracownika.

Od czego zacząć?

Osoby poszukujące dokumentów o zatrudnieniu i wysokości osiągniętych zarobków powinny przede wszystkim ustalić, czy zakład pracy jeszcze istnieje. Jeżeli nie istnieje, to na podstawie zachowanych dokumentów (pism kierowanych przez zakład pracy, wpisów w dowodzie osobistym lub w legitymacji ubezpieczeniowej) powinny ustalić jego dokładną nazwę oraz adres, a także w jakich strukturach organizacyjnych był umieszczony, a następnie szukać pomocy w wymienionych instytucjach i archiwach.

Jeżeli zlikwidowanym zakładem pracy było przedsiębiorstwo państwowe, to jego dokumentację osobowo-płacową powinien przejąć następca prawny lub organ założycielski albo organ nadrzędny pracodawcy. W przypadku likwidacji spółdzielni lub organizacji spółdzielczych dokumentację niearchiwalną, której okres przechowywania jeszcze nie upłynął, może przechowywać związek rewizyjny, w którym była zrzeszona spółdzielnia, a jeśli takiego związku nie ma lub został zlikwidowany - Krajowa Rada Spółdzielcza. Spółki prawa cywilnego i handlowego (czyli firmy prywatne) w przypadku ich likwidacji zobowiązane są do zabezpieczenia dokumentacji pracowniczej i innej dokumentacji niearchiwalnej we własnym zakresie. Niektóre z nich przekazują taką dokumentację do dalszego przechowywania firmom zajmującym się przechowywaniem akt, np. do **Archiwum Dokumentacji Osobowej i Płacowej w Milanówku** (05-822 Milanówek, ul. Okrzei 1), które od października 2013 r. jest oddziałem Archiwum Państwowego w Warszawie.

ZUS dysponuje również spisem zlikwidowanych zakładów pracy wraz z wykazem miejsc, gdzie przechowywane są dokumenty tych firm. Spis ten dostępny jest w każdej jednostce ZUS oraz na stronie internetowej ZUS.

ZUS testuje doradców emerytalnych

Rozpoczyna się pilotaż projektu doradcy emerytalnego ZUS. W dwóch oddziałach sprawdzane jest rozwiązanie, które wkrótce wejdzie w życie w całym kraju. Ta informacja powinna zainteresować tych klientów ZUS, którzy jeszcze w tym roku zechcą skorzystać z obniżonego wieku emerytalnego.

W październiku zaczną obowiązywać przepisy obniżające wiek emerytalny kobiet do 60 lat i mężczyzn do 65 lat. Oznacza to, że w ostatnim kwartale 2017 r. przybędzie ok. 331 tys. osób, które będą mogły przejść na emeryturę. Zakład od dłuższego czasu przygotowuje się do wejścia w życie nowych przepisów. Z jednej strony są to przygotowania w zakresie IT, obejmujące zmiany algorytmów wyliczania świadczeń w Kompleksowym Systemie Informatycznym ZUS. Z drugiej strony Zakład przygotowuje się do wzmożonej obsługi klientów i zapewnienia im pełnej informacji dotyczącej indywidualnych uprawnień emerytalnych.

W tym celu od lipca br. we wszystkich placówkach ZUS pojawi się 595 specjalnych doradców emerytalnych. Doradca wyjaśni klientom, potencjalnym emerytom, od czego zależy wysokość emerytury, a dodatkowo wyliczy w kalkulatorze emerytalnym wysokość prognozowanego świadczenia w zależności od wskazanego przez klienta momentu zakończenia aktywności zawodowej. Tym samym doradcy pośrednio podpowiedzą, kiedy warto skorzystać z uprawnień emerytalnych, tak by cieszyć się z wyższego świadczenia. Decyzję w tej sprawie podejmie jednak sam klient.

Ruszył już pilotaż projektu doradcy emerytalnego w ZUS w II oddziale w Warszawie i oddziale w Zabrzu oraz w ich jednostkach podległych. Pilotaż ma na celu szczegółowe zweryfikowanie potrzeb informacyjnych klientów, którzy w tym roku mogą skorzystać z uprawnień emerytalnych z tytułu obniżonego wieku emerytalnego.

Aby skorzystać z usługi doradcy emerytalnego, wystarczy na dyspenserze/biletomacie w ZUS wybrać kategorię spraw „**Emerytury/Renty**”, a następnie usługę „**Doradca emerytalny**”.

Przypominam, że **wniosek o emeryturę można składać na 30 dni przed osiągnięciem wieku emerytalnego**, czyli pierwsze wnioski z tytułu obniżonego wieku emerytalnego będzie można składać już 1 września.

Wcześniej, bo już w wakacje, wszyscy zainteresowani będą mogli spotkać się na sali obsługi klientów w obu podkarpackich oddziałach ZUS w Rzeszowie i Jaśle, a także ich inspektoratach z doradcami ds. emerytalnych i skorzystać z ich usług. Ilość doradców emerytalnych będzie dostosowywana do klientów, którzy zechcą skorzystać z ich pomocy.

Rubrykę redaguje:

**Małgorzata
Łyszczarz-Bukała**

Rzecznik Regionalny ZUS
Województwa Podkarpackiego

Co robić, kiedy zakupiony samochód ma ukryte wady?

Zakup używanego samochodu zazwyczaj wiąże się z mniejszym lub większym ryzykiem. Większość kupujących stara się to ryzyko ograniczyć do minimum, zarówno przez dokładne oględziny samochodu, jak i korzystanie z usług fachowców - lakierników czy mechaników. A co jeśli pomimo powyższych „środków ostrożności” samochód, który zakupimy okaże się być nic nie wartym kawałkiem metalu?

Na wstępie wyjaśnić należy, iż **nie ma prawnego obowiązku oględzin samochodu przed jego zakupem w obecności sztabu fachowców**. Wskazana jest należyta staranność, a deklaracje zawarte w umowie

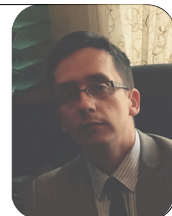
kupna-sprzedaży powinny być poparte stanem faktycznym. Jeśli w umowie zawarto zapis, iż kupujący zapoznał się ze stanem technicznym samochodu, to faktycznie powinien się z tym stanem na miarę swoich możliwości i warunków, w jakich dokonywana jest transakcja, zapoznać. Ważne jest również, aby umowa zawierała kwotę

zakup samochodu faktycznie odpowiadającą temu ile sprzedawcy zapłaciliśmy. Inaczej mówiąc, **zaniżenie wartości samochodu może mieć bardzo poważne konsekwencje**, w tym przy ewentualnych wadach samochodu może się okazać, iż dochodzić należy do sytuacji, w której jedynym z wartości wpisanej na umowie, a nie kwoty faktycznie przekazanej sprzedawcy.

Jeśli zatem samochód, który nabyliśmy od osoby prywatnej, ma wady o których nie wiedzieliśmy w chwili jego zakupu, możemy od takiej umowy odstąpić lub żądać obniżenia ceny. Sprzedawca jest odpowiedzialny względem kupującego, jeżeli rzecz sprzedana ma wady zmniejszające jej wartość lub użyteczność ze względu na cel w umowie oznaczony albo wynikający z okoliczności lub z przeznaczenia rzeczy. Istotne jest również, czy sprzedawca o wadach samochodu wiedział, czy je przed kupującym ukrył. **Oświadczenie o odstąpieniu lub żądanie obniżenia ceny warto złożyć na piśmie**, może być to pomocne przy ewentualnej sprawie sądowej w przedmiotowej sprawie. Pamiętać należy ponadto, iż **to po stronie kupującego istnieje obowiązek wykazania wad fizycznych samochodu**. Pamiętajmy również, aby przed wystosowaniem powyższych oświadczeń, dokładnie zapoznać się z treścią umowy kupna-sprzedaży samochodu, w szczególności w odniesieniu do deklarowanego stanu technicznego samochodu i odpowiedzialności za jego stan.

Rubrykę redaguje:

Artur Maziarz
radca prawny

Bank Spółdzielczy w Tyczynie

dla nas wiek ma swoje przywileje...

KONTO DLA SENIORÓW

- **Bezpłatne** prowadzenie rachunku
- **Bezpłatne** wpłaty i wypłaty gotówkowe
- **Wydanie karty płatniczej - bez opłat**

Bank bliski Tobie!

Zapraszamy do naszych placówek:

Centrala

Bank Spółdzielczy w Tyczynie **Bankomat 24h**
ul. Mickiewicza 6, 36-020 Tyczynie
tel. (17) 22-19-210, (17) 22-19-512, fax (17) 23-02-233
e-mail: sekretariat@bstyczyn.pl
Godziny otwarcia: pon - pt w godz. 7.30 - 16.30

Oddział Banku w Chmielniku

Bankomat 24h
Chmielnik 50, 36-016 Chmielnik
tel. (17) 22-96-634, (017) 22-96-639
e-mail: kredytychmielnik@bstyczyn.pl
Godziny otwarcia: pon - pt w godz. 7:30 - 15:20

I Oddział w Rzeszowie

Bankomat 24h
ul. Pelczara 6, 35-312 Rzeszów
tel. (17) 85-34-353, (17) 85-21-539
e-mail: oddzial1rzeszow@bstyczyn.pl
Godziny otwarcia: pon - wt: 9.30 - 17.15
śr - pt: 8.00 - 15.45

II Oddział w Rzeszowie

ul. Okulickiego 13 a, 35-222 Rzeszów, tel. (17) 85-22-807
e-mail: oddzial2rzeszow@bstyczyn.pl
Godziny otwarcia: pon: 9.30 - 17.15
wt - pt.: 8.00 - 15.45

III Oddział w Rzeszowie

Bankomat 24h
ul. Mickiewicza 12, 35-064 Rzeszów, tel. (17) 85-34-833
e-mail: oddzial3rzeszow@bstyczyn.pl
Godziny otwarcia: pon-pt: 9.00 - 16.45

www.bstyczyn.pl

KALENDARZ WYWOZU ODPADÓW W CZERWCU 2017 r.

MIASTO TYCZYN I

Ulice: **Asnyka, Kilińskiego, Kopernika, Kościuszki, Kręta, Lasek, Leśna, Łany, Mickiewicza, Mokra Strona, Partyzantów, Podwale, Połna, Rynek, Szopena, Św. Katarzyny, Wyzwolenia, Zagrody.**

Odbiór odpadów w **poniedziałki**:

- Zmieszane odpady komunalne, odpady ulegające biodegradacji, popiół i żužel: **5 i 19 czerwca.**
- Odpady segregowane (tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe, makulatura, szkło): **19 czerwca.**

MIASTO TYCZYN II

Ulice: **Cicha, Grunwaldzka, Kameliowa, K. Wielkiego, Konopnickiej, Ks. Betańskiego, Kwiatowa, Laurowa, Ogrodowa, Orkana, Orzeszkowej, Parkowa, Pileckich, Plac Wolności, Potoki, Przesmyk, Pułanek, Sadowa, Sienkiewicza, Słoneczna, Słowackiego, Sportowa, Stawowa, Św. Krzyża, Tycznera, Wodzikich.**

Odbiór odpadów w **poniedziałki**:

- Zmieszane odpady komunalne, odpady ulegające biodegradacji, popiół i żužel: **12 i 26 czerwca.**
- Odpady segregowane (tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe, makulatura, szkło): **26 czerwca.**

KIELNAROWA

Odbiór odpadów w **piątki**:

- Zmieszane odpady komunalne, popiół i żužel: **2 i 16 czerwca.**
- Odpady segregowane (tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe, makulatura, szkło): **2 czerwca.**

MATYSÓWKA

Odbiór odpadów w **piątki**:

- Zmieszane odpady komunalne, popiół i żužel: **9 i 23 czerwca.**
- Odpady segregowane (tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe, makulatura, szkło): **23 czerwca.**

HERMANOWA

Odbiór odpadów we **wtorki**:

- Zmieszane odpady komunalne, popiół i żužel: **6 i 20 czerwca.**
- Odpady segregowane (tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe, makulatura, szkło): **20 czerwca.**

BOREK STARY

Odbiór odpadów we **wtorki**:

- Zmieszane odpady komunalne, popiół i żužel: **13 i 27 czerwca.**
- Odpady segregowane (tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe, makulatura, szkło): **27 czerwca.**

Czy jesienią nad Tyczynem znowu pojawi się smog?

Jaki węgiel kupić na najbliższą zimę?

Historia smogu zaczyna się w 1952 r., gdy Wielki Londyński Smog doprowadził do śmierci ponad 12 tys. ludzi. Brytyjski rząd dla dobra zdrowia swoich obywateli wymusił wymianę domowych pieców węglowych na gazowe i zlikwidowano opalane węglem elektrownie. Po naukowej analizie przyczyn katastrofy, z połączenia słów „smoke” (dym) oraz „fog” (mgła), powstał termin smog.

W Polsce zima 2016/2017 (po 74 latach od tamtych wypadków) pobiła smutne smogowe rekordy. **Nasz kraj miał najbardziej „zasmogowane” powietrze w Europie.** Żywiec Zdrój był najbardziej „zasmogowanym” miastem starego kontynentu! Tej zimy podglądałem codziennie, na stronie internetowej **www.podkarpacie.powietrze.pl**, mapki zanieczyszczenia okolic Rzeszowa – kolory map były brązowe lub fioletowe, a to oznacza **alarm smogowy!** Map w „realu” nie ma, ale zimą widać smog po czarno-siwym kominowym dymie i czuć go nosem: duszne, gryzące, węglowe i jakby chemiczne powietrze.

Smog to zjawisko groźne. Jeśli oddychamy zanieczyszczonym powietrzem przez wiele dni i przez kolejne jesienie i zimy, to chorobotwórcze cząstki i toksyny kumulują się w organizmie. To oznacza zwiększające się kłopoty z infekcjami górnych dróg oddechowych, astmą, dusznościami, zatorami płuc i mózgu, zawałami serca. Smog wpływa na rozwój płodu, powoduje, że organizm dziecka w przyszłości będzie bardziej podatny na choroby. Smog zwiększa także prawdopodobieństwo wystąpienia nowotworów zarówno u dzieci, jak i dorosłych.

Rocznie w Polsce tylko ze względu na zły stan powietrza i uporczywy smog umiera ok. 50 tys. osób.

Przyczyną smogu w większości są nasze nieekologiczne zachowania i wybory konsumentów. W domowych piecach c.o. i paleniskach spalamy bardzo zły jakości węgiel i zbyt często domowe śmieci! W ogień idą butelki PET, folie, plastiki, gumy, styropian, plastikowe buty i zabawki, lakierowane i klejone płyty meblowe, kolorowe gazety i pokryte folią kartony. Taki wsad do kotła jest przyczyną ogromnego (najwyższego w Europie!) stężenia pyłów PM 10, PM 2,5, benzo(a)pirenu czy tlenków siarki.

Nic nie tłumaczy spalania śmieci. Dioksyny i furany oraz benzo(a)piren pochodzący ze spalania opakowań

PET (takich po wodzie i napojach gazowanych) są śmiertelne. Wiele unoszących się w powietrzu cząstek pyłów PM 2,5 pochodzi ze spalanych kolorowych gazet. Farby drukarskie są toksyczne i po spaleniu sięją dookoła domowego komina trującą, choć niewidoczną, całość.

Jeśli chodzi o zakup węgla to trzeba zmienić swoje wybory. **Zakup tańszego węgla bywa uzasadniany**

oszczędnościami w budżecie domowym. Ale mało kto liczy przyszłe nieuchronne większe wydatki na lekarstwa.

Jestem przeciwnikiem ogrzewania węglem. Ten surowiec powinien zostać przekształcany w cenne chemikalia. Ale jeśli już w domu piec węglowy jest i w najbliższym roku nie zostanie wymieniony na gazowy lub inny (np. Odnawialne Źródło Domowego Ciepła, typu: pompa ciepła, panel fotowoltaiczny zasilający elektryczny piec), namawiam do wyboru węgla o wysokiej kaloryczności, dobrego pochodzenia, z niewielką ilością kamienia.

Kategorycznie unikajmy kupowania do spalania węglowego pyłu, mułu i flotu (< 1 mm). Flot to węgiel

odzyskany z „kopalinianego błota”, muł węglowy natomiast to pozostałość z odstoiny z wody technicznej (zawiera węgiel, cząstki pyłów oraz toksyczne metale ciężkie). Oba nie nadają się do bezpiecznego wykorzystania w domu.

Należy wymagać od sprzedawcy certyfikatu węgla, aby nie kupić towaru złego i powodującego smogowy alarm. Certyfikat węgla określa, z której kopalni pochodzi węgiel, jaki to typ węgla, jaka jest jego kaloryczność, pozwala także sprawdzić producenta w Internecie (np. w katalogu polskiego węgla: **czysteogrzewanie.pl/opal/katalog-polskiego-węgla/**).

Warto w Internecie poszukać opisów najlepszych, oszczędnych i ekologicznych metod spalania węgla w palenisku (tzw. sposób „od góry”). Zróbmy to dla zdrowia swoich dzieci i wnuków.

tekst: **Mirosław Ruszała**
- Stowarzyszenie „EKOSKOP”

Numer 6. „Głosu Tyczyna” ukaze się z datą 25.06.2017 r.

Termin składania tekstów upływa: **9.06.2017 r.**

Teksty można przysyłać e-mailem na adres redakcji: **glostyczyna@tyczyn.pl** oraz składać osobiście w siedzibie redakcji: **Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna**, ul. Mickiewicza 1, 36-020 Tyczyn, **tel. (17) 22-19-410** w godz. pracy biblioteki lub w **Urzędzie Miejskim w Tyczynie**, ul. Rynek 18, 36-020 Tyczyn, **w pok. 24, tel. (17) 23-04-924.**

OGŁOSZENIA/REKLAMY

Osoby zainteresowane zamieszczeniem ogłoszenia lub reklamy w „Głosie Tyczyna” mogą to zrobić w **Urzędzie Miejskim w Tyczynie, pok. 24, tel. (17) 22-19-318, wew. 24** oraz w siedzibie redakcji.

CENNIK OGŁOSZEŃ:

- Za ogłoszenia drobne – **1 zł od słowa.**
- Za ogłoszenia ramkowe o pow. 6,5 x 9 cm – **25 zł.**
- Za ogłoszenia ramkowe o pow. 13 x 9 cm – **50 zł.**
- W treści ogłoszenia adres oraz nr telefonu traktowane są jak jedno słowo.
- Ogłoszenia dotyczące nieruchomości położonych na terenie Gminy Tyczyn typu: „sprzedam/kupię działkę, wynajmę dom”, „zamienię mieszkanie” oraz „życzenia” od osób prywatnych są **płatne.**
- Ogłoszenia dotyczące w treści: „szukam/dam pracę”, „nekrologi” są **bezpłatne.**

Smutna prawda o soli, cukrze i mące

Sól, cukier, mąka - tych produktów używamy na co dzień zdecydowanie więcej niż powinniśmy. Powszechnie wiadomo, że substancje te nie są obojętne dla naszego samopoczucia, a nawet zdrowia, stąd każdy z tych produktów nazywany jest „białą śmiercią”. Mimo to nadal zajmują one czołowe miejsce w większości polskich kuchni. Myślę, że warto raz jeszcze przeanalizować niekorzystne działanie cukru, soli i mąki na nasz organizm, by świadomie podjąć decyzję o ograniczeniu ich w swojej codziennej diecie.

Ze wszystkich pięciu smaków, to słodczy jest tym najbardziej pożądanym. Po cukier sięgamy zwykle nieświadomie, bo jest on składnikiem nie tylko słodczy, ale również pieczywa, przypraw (np. ketchupu) czy gotowych sosów i zup. Niestety, słodkość potrawy wynika najczęściej z nadmiernej ilości dodawanego cukru (głównie sacharozy), co wpływa negatywnie nie tylko

na nasze zdrowie i masę ciała, ale także samopoczucie. Cukier błędnie uważa się za produkt naturalny, czyli pełnowartościowy. Mimo że otrzymywany np. z buraków, jest substancją całkowicie oczyszczoną i pozbawioną wszelkich wartości odżywczych. Według naukowców, ży-

wieniowców i lekarzy **żaden inny pokarm nie wywołuje bezpośrednio i pośrednio tylu dolegliwości i nie jest odpowiedzialny za powstawanie tak wielu chorób.** Warto wiedzieć, że cukier bardzo silnie drażni błonę śluzową żołądka, w wyniku czego wzrasta kwasność i agresywność soku żołądkowego. Nadmierne zakwaszenie żołądka i jelit prowadzi zaś do różnego rodzaju chorób układu pokarmowego. Cukier zaburza również równowagę flory bakteryjnej przewodu pokarmowego i upośledza mechanizmy wchłaniania wielu ważnych dla zdrowia składników pokarmowych.

Cukier to „słodka trucizna”, czego dowodem są wyniki badań m.in. niemieckiego biochemika **Ottona Heinricha Warburga**, który otrzymał Nobla za odkrycie, że nowotwory „żywią się” cukrem. Naukowiec wykazał, że wzrost i rozwój guzów złośliwych uzależniony jest od spożycia glukozy.

Cukier znacząco osłabia nasz układ odpornościowy, do tego powoduje deficyt witamin z grupy B oraz chromu i miedzi. Jest również główną przyczyną nadwagi i otyłości. **Niestety, nie ma znaczenia czy słodzimy cukrem białym, brązowym, trzcinowym, kandyzowanym, w kostkach czy cukrem pudrem. Różnią się one smakiem i wyglądem, ale każdy z nich jest nam równie zbędny.** Naukowcy z Walii udowodnili, że zbyt duża ilość słodczy wzmaga u dzieci zachowania agresywne. Dzieci zjadające dużo słodczy oraz produkty zawierające niektóre dodatki chemiczne mają trudności z koncentracją uwagi, są nadpobudliwe ruchowo i wykazują większą skłonność do alergii.

Najlepiej ograniczać spożycie cukru, który szybko uzależnia. Po jego spożyciu wyzwalane są hormony

szczęścia – endorfiny, które dodatkowo stają się przyczyną tak silnego przyzwyczajenia. Stan błogości, jaki osiągamy po spożyciu słodczy, jest przyjemny i relaksujący. Niestety, reakcją na jego nagłe odstawienie może być: znużenie, zmęczenie, rozdrażnienie i irytacja. Oduczenie się słodzenia zajmuje zwykle ok. trzech miesięcy.

„Słona śmierć”, czyli sól zabija rocznie na całym świecie około 2,3 miliona ludzi. Dzielne spożycie soli powinno wynosić płaską łyżeczkę, wliczając w to sól zawartą w produktach spożywczych. Niestety, większość z nas nie wyobraża sobie codziennego posiłku bez tego słonego dodatku i dosalania potraw na talerzu. Lekarze dietetycy w licznych badaniach dowodzą jednak i ostrzegają, że **nadmiar soli jest jedną z przyczyn wielu poważnych schorzeń i chorób cywilizacyjnych**, do których należą m.in.: nowotwory żołądka, osteoporoza, zaburzenia pracy nerek, cukrzyca, napięcie przedmiesiadcze, wzrost ciśnienia krwi.

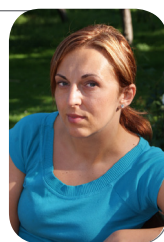
Kolejnym zagrożeniem dla naszego zdrowia jest nadmierne spożycie **mąki pszennej i jej przetworów. Michał Tombak**, biolog i biochemik, w książce „Jak żyć długo i zdrowo” przypomina, że w dawnej mące, pochodzącej ze zmielonych ziaren, nieprzetworzonej, czyli nieoczyszczonej z otoczki biologicznej, znajdowały się witaminy z grupy B, PP, F, substancje mineralne i fermenty. Resztę (czyli 85%) stanowiła skrobia. Dzisiaj mąka jest oczyszczona z owej otoczki biologicznej, a więc to sama skrobia, trudna dla nas do strawienia (substancje znajdujące się w otoczce biologicznej przed procesem oczyszczania umożliwiają rozszczepienie i przyswojenie skrobi). Nasz organizm by ją strawić, pobiera zapasy minerałów ze swoich zasobów. Skrobia nie jest zdrowa, ponieważ ma dużą zdolność pęcznienia. Dlatego mąka w połączeniu z wodą tworzy swoistego rodzaju „klej”, który utrudnia proces trawienia. Warto białą mąkę zastąpić mąką pełnoziarnistą, która bogata jest w błonnik, spowalniający przyswajanie cukrów i wpływający korzystnie na przemianę materii. Dodatkowo, mąka pełnoziarnista zawiera mniej kalorii (na 100 g produktu przypada 348 kalorii, natomiast zwykła biała mąka przemysłowa to około 362 kalorii na 100 g produktu).

Zdaniem naukowców większość spożywanej przez nas soli nie pochodzi z solniczki, podobnie jak większość spożywanego cukru nie pochodzi z cukierniczki. Ograniczenie spożywania żywności przetworzonej jest dobrym początkiem. Pierwszym krokiem ku zdrowemu żywieniu całej rodziny może być wprowadzenie odpowiedniej diety. Jedną z najzdrowszych diet jest dieta śródziemnomorska, która opiera się m.in. na świeżych produktach (warzywa, owoce, pełne ziarna, ryby, orzechy), niektórych olejach roślinnych oraz małych ilościach słodczy.

Bibliografia: • Katarzyna Bosacka, Małgorzata Kozłowska-Wojciechowska, *Czy wiesz, co jesz? Poradnik konsumenta czyli Na co zwracać uwagę, robiąc codzienne zakupy*, Publicat, Poznań 2010. • Michał Tombak, *Jak żyć długo i zdrowo*, Firma Księgarska Serwis, Łódź 2010. • Joel Fuhrman, *Zdrowe dzieciaki. Jak odżywiać dzieci*, by były odporne na choroby, Varsovia, Warszawa 2013. • *Dobra dieta dla małych i dużych dzieci*, Świat Książki, Warszawa 2009. • bonavita.pl • www.poradnikzdrowie.pl/zywienie/zasady-zywienia/sol-bialy-zabojca

Rubrykę redaguje:

Anna Pondo
nauczyciel w SP
w Tyczynie, pasjo-
natka ekologii
i zdrowej żywności.

Moje dziecko nie chce spać!

Niewątpliwie większość rodziców, będzie borykała się z tym problemem. Pójście spać dziecku nie zawsze kojarzy się tylko z przyjemnością, a może być dla niego wręcz stresujące. Nasza pociecha, oczywiście pod czujnym okiem będącego obok rodzica, wspaniale bawi się w ciągu dnia. Wokół jest tyle atrakcji, co jakiś czas pojawiają się nieznane dotąd zabawy, zabawki, nowe przygody. Dziecko zafascynowane jest poznawaniem świata. Kiedy przychodzi pora snu, to trudno może mu być pożegnać się z tym wszystkim. Jak można tak po prostu pójść spać, gdy dookoła czeka tyle nowości?

Z własnego doświadczenia wiem, iż najlepszym sposobem na to, aby nasz maluch spokojnie zasypiał wieczorem, są **rytuały**. Są to wszystkie czynności, które powtarzamy zawsze lub prawie zawsze przed snem. Kąpiel, ubieranie piżamek, kolacja, bajka na dobranoc. Na koniec całus od rodziców i ulubiona przytulanka do rączki. Systematyczność tych czynności jest dla dziecka znakiem, że zbliża się pora spania. Dziecko powinno spać we własnym łóżku, w pokoju wywietrzone. Wówczas jest duża szansa na spokojne zasypianie. Zdarzają się jednak sytuacje, które utrudniają dziecku zaśnięcie nawet, gdy wykonujemy codzienne rytuały. Pamiętajmy, że zawsze jest jakaś przyczyna trudności w zasypianiu dziecka.

Późna drzemka popołudniowa lub dwie drzemki w ciągu dnia mogą być jedną z tych przyczyn. Dziecko, które wstaje z drzemki późnym popołudniem, będzie potrzebować jeszcze sporo czasu, żeby zasnąć na dobranoc. Nie jest to jednak normą. Sporo zależy od przyzwyczajień dziecka. Jeśli drzemki późnym popołudniem lub dwie drzemki w ciągu dnia to u Was norma, a po nich dziecko i tak zasypia o względnej porze, tylko mogą pozazdrościć.

Drugą z przyczyn może być nasze **mylne stwierdzenie, że dziecko jest śpiące**. Tak naprawdę to my myślimy o spaniu, chcemy się chwilę wyciszyć i zrelaksować. Zapala nam się lampeczka w głowie: *a to położyć malucha spać, może się uda!* Niestety, usypianie dziecka, gdy nie jest zmęczone, jest wykańczające za-

równy dla dziecka, jak i dla rodzica. Jeśli w trakcie godziny dziecko nie zasypia, to dłużej lepiej nie próbować, jeśli nie chcemy całkowicie stracić cierpliwości.

Kolejną z przyczyn może być jakaś **zmiana w otoczeniu**, zmiana tego, co dzieło się zawsze przed spaniem. Czy będzie to coś nowego, czyli na przykład inne niż zwykle miejsce zasypiania, nie ta kołysanka, co trzeba, goście w domu, choroba dziecka, nieobecność mamy, taty, opiekuna, zbyt wiele wrażeń. To wszystko może utrudnić dziecku spokojne zasypianie.

Niespełnione potrzeby, zarówno fizyczne jak i emocjonalne, to kolejna z przyczyn. Gdy dziecko jest głodne, chce mu się pić, jest mu za gorąco, za zimno, brakuje mamy, która zawsze była obok podczas zasypiania, brakuje ulubionej zabawki, dzięki której dziecko czuje się bezpiecznie - to wszystko może opóźnić zasypianie.

Zdaję sobie sprawę, że usypianie malucha bywa czasem mozolne i ma się wrażenie, że sen dziecka nigdy nie nadejdzie. Często możemy tracić cierpliwość, gdy z minuty na minutę dziecko zamiast zasypiać coraz bardziej się rozbudza. Warto mieć na uwadze powyższe wskazówki. Być może dzięki nim zasypianie stanie się przyjemniejsze niż zwykle. Tego życzę wszystkim Rodzicom!

Rubrykę redaguje:
Beata
Byczyńska-Gruca -
pedagog
w SP w Tyczynie

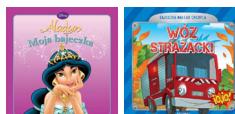
Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Tyczynie wraz z filiami serdecznie zaprasza najmłodsze dzieci wraz z opiekunami do skorzystania z naszej oferty

Kąciki Malucha to specjalne miejsca w naszych bibliotekach, w których dzieci mogą miło spędzić czas. Znajdują się tam **zabawki, układanki, puzzle, gry i oczywiście bajeczki**. Kiedy najmłodszy się bawi, opiekunowie mogą w tym czasie spokojnie wypożyczyć książkę, poczytać czasopismo lub skorzystać z Internetu. Rodzice mogą też spędzić czas ze swoją pociechą, razem czytając bajeczki lub bawiąc się.

Nasze biblioteki oprócz książeczek **wypożyczają do domu zestawy edukacyjne dla dzieci**. W każdym z nich znajdują się: **bajeczka, puzzle i gra/układanka**. Każdy zestaw stymuluje rozwój dziecka, pobudza jego wyobraźnię, uczy współpracy. W różnokolorowych woreczkach znajdują się oddzielne zestawy dla chłopców i dla dziewczynek.

Zestawy edukacyjne można wypożyczyć i skorzystać z Kącików Malucha **w godzinach pracy naszych bibliotek**. Szczegóły na stronie internetowej: **www.tyczyn-biblioteka.pl**

SAVOIR-VIVRE W GÓRACH

Słoneczna pogoda za oknem zachęca nas do wycieczek. Jedni lubią zwiedzanie, a dla drugich najlepszą formą wypoczynku na łonie natury jest chodzenie po górach. Obojętnie jaką formę spędzania wolnego czasu wybieramy, wszędzie obowiązują nas zasady savoir-vivre'u.

*O jednym warto jednak szczególnie pamiętać: **przestrzeganie zasad dobrego wychowania w górach** to nie tylko przejaw kultury, ale także troska o nasze bezpieczeństwo.*

Poniżej przedstawiam najważniejsze zasady zachowania, o jakich powinniśmy pamiętać w górach.

- Przygotujmy **plan** wędrowki. Poczytajmy przewodniki, mapy (weźmy je na szlak), skorzystajmy ze wskazówek przewodników górskich. Pamiętajmy, że zgubienie się w górach w niczym nie przypomina zagubienia się w dużym mieście.
- Wybierając się na szlak, zabierzmy ze sobą **dodatkową odzież**. Nawet jeśli na niebie nie ma ani jednej chmurki, nie oznacza to, że za pół godziny nie spadnie ulewny deszcz – w górach warunki atmosferyczne zmieniają się bardzo szybko.
- **Nie powinniśmy** wybierać się na szlak **samotnie**.
- Wychodźmy w góry **wczesnie rano**. Trasę wyjścia zaplanujmy tak, by dojść (wrócić) do schroniska czy domu noclegowego przed zapadnięciem zmroku. Zostawmy w miejscu, gdzie nocujemy **informację o trasie wycieczki** i maksymalnej godzinie powrotu. W ten sposób zapewnimy sobie szybką pomoc w razie wypadku.
- Pamiętajmy, że **wędrując po polskich górach, jednocześnie odwiedzamy park narodowy**, w którym obowiązują określone zasady: szanujemy przyrodę, zabieramy ze sobą śmiecie (w górach zostawiamy po sobie tylko... ślady), nie krzyczymy, nie słuchamy głośnej muzyki, nie rozmawiamy głośno przez telefon, (oznajmiając znajomym, że właśnie zdobyliśmy Rysy). Ponadto w górach i na terenach leśnych obowiązuje całkowity **zakaz rozpalania ognisk** (z wyjątkiem miejsc do tego przeznaczonych).
- **Pozdrawiamy się**. Kiedy mijamy turystów na szlaku, mówimy: „dzień dobry”, „cześć”.
- Jeśli idziemy w grupie, tempo marszu dostosowujemy do **najsłabszej osoby**. Najmniej sprawni w grupie nie powinni iść jako ostatni. Naszym obowiązkiem jest dbać o bezpieczeństwo tych osób i kontrolować ich kondycję. W sytuacji, kiedy towarzyszy nie ma sił na kontynuowanie wspinaczki, nie wolno zostawić go samego na szlaku. Powinniśmy razem z nim zawrócić (choćby do szczytu było 20 metrów) lub poczekać na dotarcie pomocy. Podobnie zachowujemy się, gdy na szlaku spotykamy osłabionego lub zablakowanego turystę.
- Jeśli pogoda się załamuje lub czujemy, że nie mamy już sił albo idziemy zbyt wolno, by dojść na szczyt i wrócić przed zapadnięciem zmroku, **zawróćmy** – to nie wstyd, ale głos rozsądku.
- Pod żadnym pozorem **nie schodzimy ze szlaku**, szukając skrótów czy chcąc lepiej się przyjrzeć fascy-

nującej roślince. Może to grozić zabiądzeniem lub wypadkiem. Poza tym w ten sposób niszczymy miejscową florę i faunę. Pod żadnym pozorem **nie wolno** także **strącać kamieni** – jeden z nich może pociągnąć za sobą lawinę kawałków skały.

- Na trasach, gdzie są zamontowane łańcuchy, poręcze czy drabinki, **bądźmy cierpliwi** i spokojnie czekajmy na swoją kolej przejścia. Idziemy tu „gęsiego” i nie przepychamy się. Takie elementy są zamontowane na niebezpiecznych fragmentach szlaku – wystarczy ułamek sekundy, by się potknąć i spaść. Dajmy szansę innym turystom na przejście trudnych technicznie fragmentów szlaku w ich własnym tempie – w ten sposób dbamy i o własne bezpieczeństwo.
- Jeśli zdarzy się wypadek, zachowajmy spokój. Ułóżmy poszkodowanego w widocznym miejscu, w bezpiecznej pozycji i pod opieką. Wezwijmy na pomoc **Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe**.

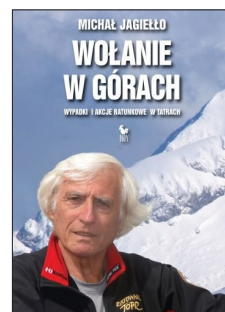
Jak możemy wezwać pomoc w górach?

- Dzwoniąc pod nr tel. ratunkowy: **601-100-300**. Ważne jest orientacyjne podanie, gdzie się znajdujemy. W przypadku, gdy na własną rękę zboczymy z oznakowanego szlaku, a nie znamy topografii gór, utrudniamy ratownikom GOPR-u dotarcie do nas z pomocą.
- Międzynarodowym znakiem wzywania pomocy w górach jest **sygnał dźwiękowy** lub **światlny** nadawany **6 razy na minutę**. Po tej serii następuje minuta przerwy. Kiedy sygnał zostanie odebrany, potwierdzamy go 3 razy na minutę metodą dźwiękową lub świetlną.
- Dla pilota śmigłowca sygnałem wezwania pomocy jest takie **uniesienie rąk do góry**, by nasza sylwetka przypominała literę Y (od angielskiego słowa „yes” – tak). Jeśli pomoc nie jest nam potrzebna, podnosimy do góry lewą rękę z jednoczesnym pochyleniem w dół prawej ręki – wówczas sylwetka przypomina literę N („no” – nie).

Postawa TAK oznacza dla pilota śmigłowca, że potrzebujemy pomocy, postawa NIE – że pomoc nie jest nam potrzebna.

Wszystkim, którzy myślą, że odpoczynek na górskich szlakach to „bułka z masłem”, polecam obszerną i dającą do myślenia książkę **Michała Jagiełło pt. „Wołanie w górach. Wypadki i akcje ratunkowe w Tatrach”**. Można ją wypożyczyć w MiGBP w Tyczynie. Oprócz szczegółowo opisaną historię Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego autor (były dyrektor Biblioteki Narodowej, ratownik TOPR-u, alpinista) umieścił w książce relacje z przebiegu akcji ratunkowych TOPR-u. Jak pisze Jagiełło, do wielu wypadków (zakończonych tragedią często całych rodzin) by nie doszło, gdyby nie lekko-myślność i brak rozsądku turystów.

Oprac. **Agnieszka Janda**

na podst.: www.ktg.pttk.pl, www.podroze.pl, www.bringp.pl,
www.mowimyljak.pl, www.zw.com.pl

Urząd Miejski w Tyczynie - ważne numery telefonów

PARTER

Pokój 10 - Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej: (17) 221-93-10 w. 10, bezpośredni (17) 221-92 46, (17) 230-49-10

Pokój 11 - Podział nieruchomości, nadawanie numerów budynków i lokali, Referat Gospodarki Przestrzennej i Rozwoju Gospodarczego (rolnictwo, gospodarka gruntami): (17) 221-93 10 w. 21, bezpośredni (17) 230-49-21.

Pokój 12 - M-GOPS: (17) 221-93-10 w. 12, bezpośredni (17) 230-49-12

Pokój 12a - Inspektor ds. Inwestycji Drogowych, Inspektor ds. Inwestycji Liniowych, Administrator strony www, BIP: (17) 221-93-10 w. 13, bezpośredni (17) 230-49-13

Pokój 14 - M-GOPS: (17) 221-93- 10 w. 14, bezpośredni (17) 230-49-14

Pokój 15 - Inspektor ds. Inwestycji Kubaturowych, Referat Gospodarki Przestrzennej i Rozwoju Gospodarczego (gospodarka odpadami): (17) 221-93-10 w. 15, bezpośredni (17) 230 49 15

Pokój 16 - M-GOPS: (17) 221-93-10 w. 16, bezpośredni (17) 230-49-16

Pokój 17 - kierownik MGOPS: (17) 221-93-10 w. 47, bezpośredni (17) 230-49-47

Pokój 18 - Referat Gospodarki Przestrzennej i Rozwoju Gospodarczego (budownictwo i planowanie przestrzenne)": (17) 221-93-10 w. 18, bezpośredni (17) 230 -49-18

Pokój 19 - Referat Gospodarki Przestrzennej i Rozwoju Gospodarczego (planowanie przestrzenne, roboty publiczne): (17)-221-93-10 w. 19, bezpośredni (17) 230-49-19

I PIĘTRO

Pokój 20 - Burmistrz Janusz Skotnicki: (17) 221 -93-10

Pokój 20a - Referat Gospodarki Przestrzennej i Rozwoju Gospodarczego (gospodarka odpadami, oświetlenie uliczne): - tel. (17) 221-93-10 w. 43, bezpośredni (17) 230-49-43

Pokój 21 - Referat Organizacji i Spraw Obywatelskich (Sekretariat Urzędu): (17) 221-93-10 w. 41, bezpośredni (17) 230-49-41

Pokój 22 - Sekretarz Gminy: tel. (17) 221-93-10 w. 42, bezpośredni (17) 221-93-30, (17) 230-49-42

Pokój 23 - Referat Organizacji i Spraw Obywatelskich (Biuro Rady Miejskiej), Przewodniczący Rady Miejskiej: (17) 221-93-10 w. 23, bezpośredni (17) 230-49-23

Pokój 24 - Referat Organizacji i Spraw Obywatelskich

(wydawnictwa lokalne, ochrona zdrowia, ksero), Referat Gospodarki Przestrzennej i Rozwoju Gospodarczego (rolnictwo, gospodarka wodna, wycinka drzew), Referat Gospodarki Przestrzennej i Rozwoju Gospodarczego (ochrona środowiska): (17) 221-93-10 w. 24, bezpośredni (17) 230-49-24

Pokój 25 - Inspektor ds. Organizacji pozarządowych (promocja gminy), Archiwum Zakładowe: (17) 221-93-10 w. 25, bezpośredni (17) 230-49-25

Pokój 26 - Referat Gospodarki Przestrzennej i Rozwoju Gospodarczego (gospodarka komunalna, lokalowa i działalność gospodarcza): (17) 221-93-10 w. 26, bezpośredni (17) 230-49-26

Pokój 27 - Radca Prawny: (17) 221-93-10 w. 27, bezpośredni (17) 230-49-27

Pokój 28 - Inspektor ds. Zamówień Publicznych, Stnowisko ds. Programów Pomocowych: (17) 221-93-10 w. 28, bezpośredni (17) 230-49-28

Pokój 29 - Inspektor ds. Informatyki i Informacji Publicznej: (17) 221-93-10 w. 29, bezpośredni (17) 230-49-29

II PIĘTRO

Pokój 30 - Referat Organizacji i Spraw Obywatelskich (szkolenie obronne, zarządzanie kryzysowe, sprawy wojskowe, OC i OSP): (17) 221-93-10 w. 30, bezpośredni (17) 230-49-30

Pokój 31 - Urząd Stanu Cywilnego, ewidencja ludności, kierownik USC: (17) 221-93-10 w. 31, bezpośredni (17) 221-92-72, (17) 230-49-31

Pokój 32 - Referat Budżetu i Finansów (księgowość budżetowa): (17) 221-93-10 w. 32, bezpośredni (17) 230-49-32

Pokój 33 - Skarbnik Gminy: (17) 221-93-10 w. 33, bezpośredni (17) 221-92-29, (17) 230-49-33

Pokój 34 - Referat Budżetu i Finansów (podatek rolny i opłaty): (17) 221-93-10 w. 34, bezpośredni (17) 230-49-34

Pokój 35 - Gminny Zespół Obsługi Szkół: (17) 221-93-10 w. 35, bezpośredni (17) 230-49-35

Pokój 37 - Referat Budżetu i Finansów (podatek od środków transportowych), Rozliczenie podatku VAT: (17) 221-93-10 w. 37, bezpośredni (17) 230-49-37

Pokój 38 - Referat Budżetu i Finansów (kasa): (17) 221-93-10 w. 38, bezpośredni (17) 230-49-38

Pokój 39 - Zastępca Kierownika USC (dowody osobiste, kadry) - tel. (17) 221-93-10 w. 39, bezpośredni (17) 230-49-39

III PIĘTRO

Pokoje 40-49 - VIII Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Rzeszowie - tel. (17) 229-12-44

Naprawa rozruszników i alternatorów, **Elektromechanika samochodowa**, Płodzień Antoni, Hermanowa 77A.
Tel. 693-873-976, (17) 22-99-536

Sprzedam działki: w Hermanowej (21 a) i w Rzeszowie (43 a).
Tel **792-306-112**

Język niemiecki – korepetycje, nauczyciel dyplomowany, Tyczyn.
Tel. **502-636-111**

Urząd Miejski w Tyczynie informuje mieszkańców o możliwości odbioru dodatkowych kodów kreskowych na worki na odpady (po wykorzystaniu posiadanych kodów). Zainteresowanych prosimy o kontakt pod nr tel. **(17) 22-19-310, wew. 15, (17) 23-04-915** lub zgłaszanie się osobiste w UM, pok. nr 15.

608-439-955

Pod tym numerem można **całodobowo przez 7 dni w tygodniu** zgłaszać przypadki awarii sieci wodociągowo-kanalizacyjnej obsługiwanej przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „Eko-Strug” w Tyczynie. W godzinach pracy Spółki awarie można również zgłaszać pod numerami telefonów:

(17) 22-19-312, (17) 22-19-360

Sklep MEWA: QUADY, CROSSY, SKUTERY, MOTORY
Tyczyn, ul. Grunwaldzka 39A
Tel. (17) 22-91-444, kom. 881-540-700

Aranżacja wnętrz - niebanalnie i niedrogo.
Tel. **(17) 22-91-006** (w godz. 20.00 – 22.00)

Sprzedam działkę 28 ar, Zagrody. **(17) 22-99-727**

**ZIELONY
KOSZY**

Zapraszamy
na zakupy

Rzeszów
ul. Budziwojska 465

godz. otwarcia:

pon - sob.

6:00 - 21:00

Niedziela

8:00 - 20:00

PROMOCJA

W tym miesiącu proponujemy MEGA PROMOCJE !

Chleb żytni 450 g Piekarnia Mała

Kielbasa śląska 550 g Sokół

Masło Mix Juhas 200 g

Mleko łaciące 2% 1 l

Oranżada Helena 1,25 l

Ketchup Kotlin 450 g różne smaki

Oferta ważna do wyczerpania zapasów

GŁOS TYCZYNA

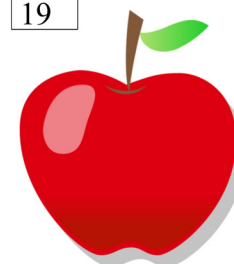
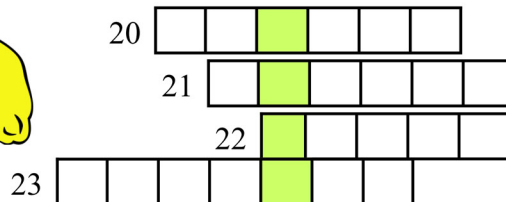
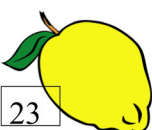
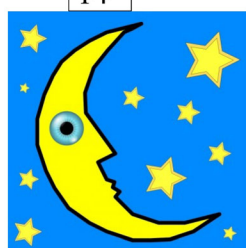
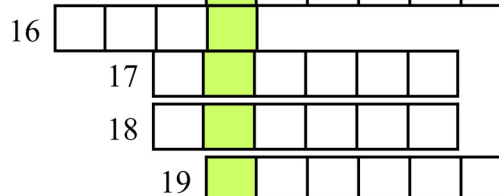
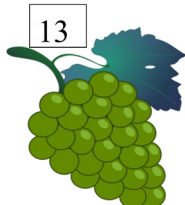
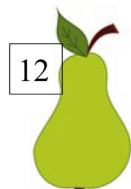
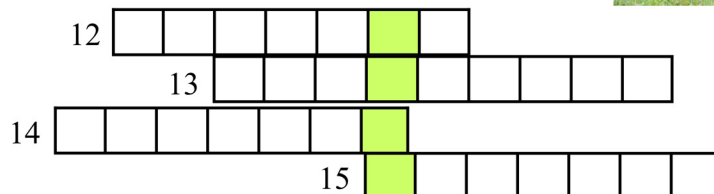
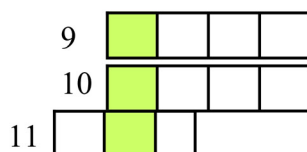
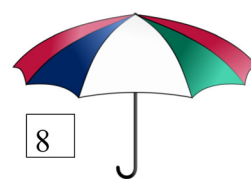
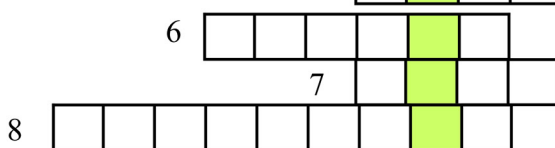
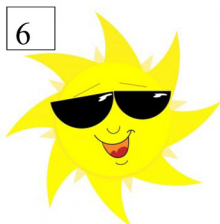
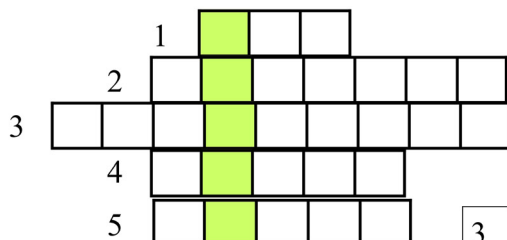
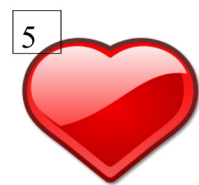
- miesięcznik. Redaguje Kolegium w składzie: Alicja Kuśtra - redaktor naczelna, Zofia Matys, Ewa Kocur, Elżbieta Domino, Agnieszka Rożek-Janda. Stali współpracownicy: Dorota Michalak, Monika Dziadura, Anna Pondo, Rafał Kapłita, Małgorzata Łyszczarz-Bukała, Ewelina Kloc, Beata Byczyńska-Gruca.

Wydawca: Urząd Miejski w Tyczynie przy współudziale Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury, Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej. **Adres Wydawcy:** Urząd Miejski, 36-020 Tyczyn, ul. Rynek 18, tel. (17) 22-19-310, e-mail: glostyczyna@tyczyn.pl; www.tyczyn.pl; **Adres redakcji:** MiGBP w Tyczynie, ul. Mickiewicza 1, 36-20 Tyczyn, tel. (17) 22-19-410. **Skład i łamanie:** MiGBP w Tyczynie. **Druk:** Drukarnia „Kolor”, Tyczyn, ul. Kościuszki 4a, tel. (17) 22-99-345. **Redakcja** zastrzega sobie prawo skracania i adustacji publikowanych tekstów oraz korespondencji, a także opatrywania ich własnymi tytułami. Wydawca nie zwraca niezamówionych materiałów i nie odpowiada za treść ogłoszeń. Poglądy wyrażane w artykułach są poglądami ich Autorów, a nie Wydawcy.

ISSN 1231-4609

GŁOS DLA DZIECI

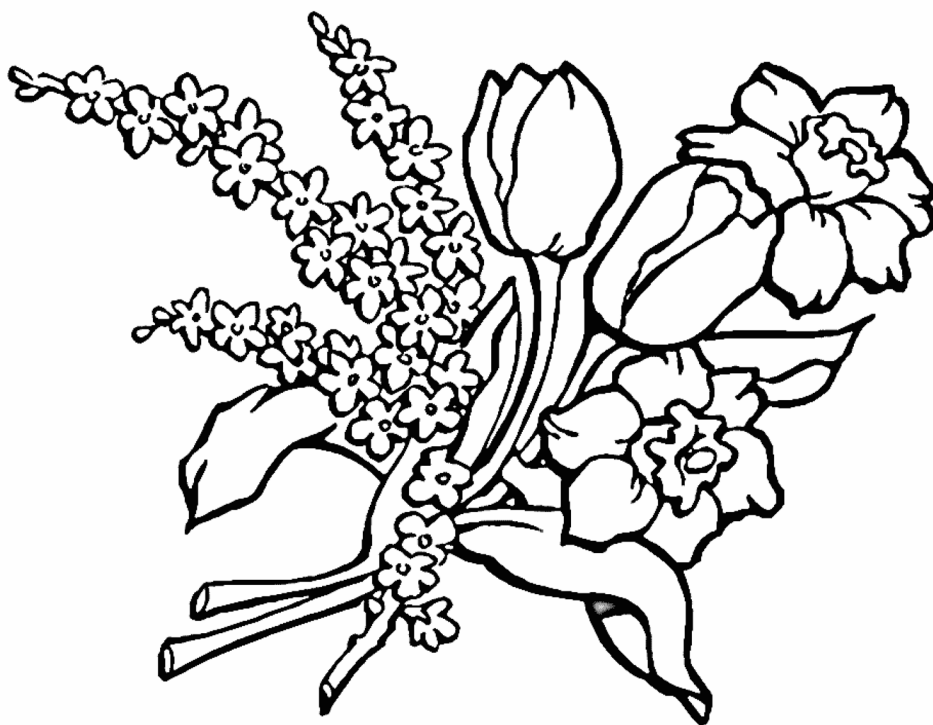
Oprac. MiGBP w Tyczynie (www.tyczyn-biblioteka.pl), Dodatek do 5. numeru „Głosu Tyczyna” (5/2017)

Rozwiąż krzyżówkę i hasło wpisz tutaj:

.....

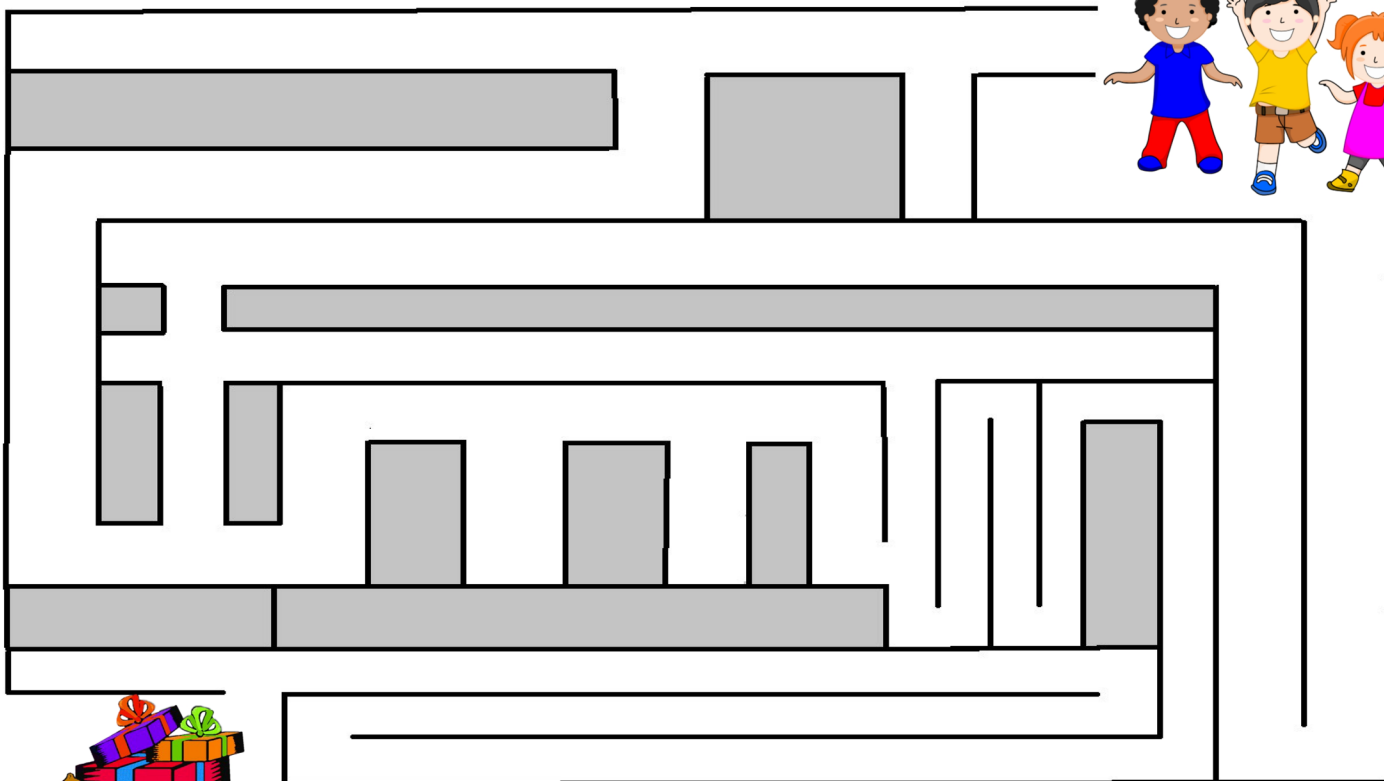

Mamo!

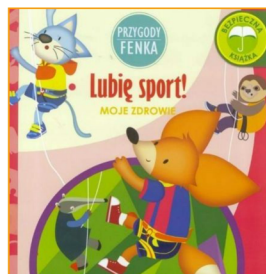
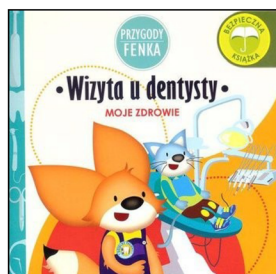
Dam Ci dziś piękny kwiatek
i wstążkę na dodatek.
Dam Ci złoty
pierścienek,
na górze
mały domek,
ogródek malowany,
ławkę pod wielkim
kasztanem.
Dam ci słońce nad domem,
słońce - złotą koronę.
I dam ci księżyc, wiesz?
I jeszcze ... co tylko chcesz.
Bo jestem bardzo bogaty,
dostałem kredki od taty.

Danuta Gellnerowa

Przejdź przez labirynt i pomóż dzieciom odnaleźć prezenty z okazji ich święta.

Kącik Czytelnika

Boże Świąteczka 2017 – Przegląd Piosenki Religijnej

Organizator: Publiczne Przedszkole Zgromadzenia Sióstr Św. Dominika
w Tyczynie

Tydzień Bibliotek 2017 w gminie Tyczyn

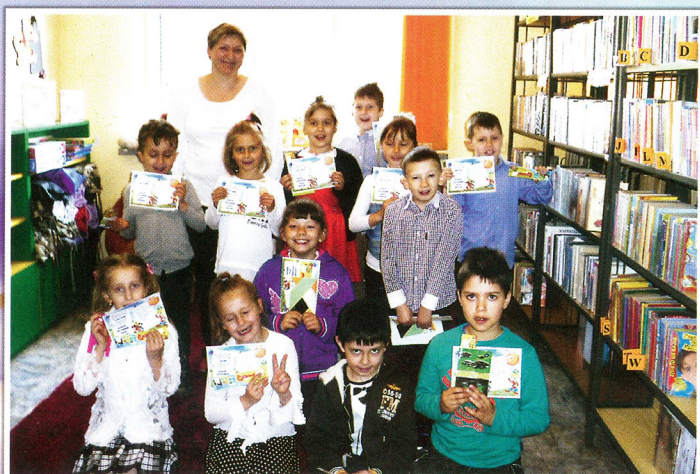
Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki działającego przy Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Tyczynie

Dr Wojciech Birek podczas spotkania z uczniami Publicznego Gimnazjum w Tyczynie

Uczniowie kl. III d SP w Tyczynie składają życzenia bibliotekarzom z MiGBP w Tyczynie z okazji Dnia Bibliotekarza

Pasowanie na czytelnika uczniów kl. I SP w Hermanowej, Filia Biblioteki Publicznej w Hermanowej

Wspólna fotografia uczestników, jurorów i organizatorów IV Turnieju Wiedzy o Literaturze i Języku Polskim pod patronatem Burmistrza Tyczyna